

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU <i>Avocat. Fost Magistrat Pro-decanul Baroului de Ilfov</i>	ALEX. CERBAN <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	IOSEF G. COHEN <i>Avocat</i>	GR. CONDURATU <i>Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat</i>	N. JAC CONSTANTINESCU <i>Președinte la Curtea de Apel din București</i>
RÉNÉ DEMOGUE <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>	V. DONGOROZ <i>Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat</i>	CONSTANT IONESCU <i>Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris</i>	ALFRED JUVARA <i>Profesor Universitar Avocat</i>	Dr. ȘT. LADAY <i>Membriu în Consiliul Legislativ</i>
C. SIPSOM <i>Profesor la Facultatea de Drept, București</i>	C. STOEANOVICI <i>Dr. în Drept din Paris Avocat</i>	GR. TRĂNCU-IAȘI <i>Fost Ministru al Muncii Avocat</i>	P. VASILESCU <i>Profesor Universitar Avocat</i>	AL. VELESCU <i>Dr. în drept din Buc Avocat</i>
				ALBERT WAHL <i>Profesor la Facultatea de Drept din Paris</i>

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticeii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membriu corespondent pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
" Avocați	1000 "
" Magistrați	800 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

S U M A R

— Comemorarea morții lui **Corneliu Manolescu** la Inalta Curte de Casație. Discursurile ținute în Secțiuni-Unite de d-l președinte **Miclescu** și de d-l Procuror general **Stambulescu**.

— Inmormântarea fostului președinte al Inaltei Curți de Casație **Dimitrie Tăzlăouanu**. Discursul rostit de d-l președinte **St. Mladoveanu** din partea Curții de Casație, de d-l Pro-Decan **Traian Alexandrescu** din partea Baroului de d-l Prof. **Marin Ștefănescu** din partea Asociației „Cultul Patriei” și de d-l **Stoicescu** din partea Băncii Românești.

— *Curierul* luni Octombrie: Roba la judecătoria... turci... Situația avocaților. Integritatea magistraturii americane. Rezultatele legii pentru controlul averilor în Bulgaria. Concordatul preventiv comentat de d-l judecător **Stelian Ionescu**. In loc de gluma zilei: iarăși... galoanele, de **Eugen Petit**.

— *Bun pentru Regat*, de **Zed**.

— *Finanțele României după război*, de **Dimitrie I. Gheorghiu**, Administrator la Banca Națională a României, *Revenție* de Prof. **Petre Vasilescu**.

JURISPRUDENȚE:

— Trib. Covurului s. II și Curtea de apel Galați s. II: **Stamatița D. Vasiliu cu Aurel Vidrașcu** (Acțiune în plata chiriei și reziliere. Poprire făcută de creditorul proprietarului reclamante în mâna chirieșului. Efecte), cu o *Notă* de **D. Hozoc**.

— Trib. Iași s. II: **Alexandru Olsanschi cu X** (Dacă proprietarul poate cere, pe cale de ordonanță prezidențială, o trecere pe locul vecinului spre a-și repara zidul casei sale?), cu o *Notă* de **N. Jac Constantinescu**.

A apărut: **STUDII DE PROCEDURĂ CIVILĂ**, Vol. I de **Gh. Popescu**, Președinte la Trib. Ilfov. Vol. format mare cuprinde 116 pag. — *Prețul 80 lei*.

A apărut: **CONTRACTUL DE CONCESIUNE DE SERVICIU PUBLIC**, de **Jean H. Vermeulen**, avocat, conferențiar universitar.

A apărut: **JURISTUL ANDRONACHE DONICI** de **Andrei Rădulescu**, membru al Academiei Române, Consilier la Inalta Curte de Casație. Broșura conține 42 pag.

Prețul 30 lei

Se află în depozit la *Curierul Judiciar*.

Discursul D-lui Președinte Em. Miclescu

în ședința de la 16 Sept. 1930, Curtea fiind convocată în secțiuni unite

In cursul acestor vacanțe, lumea noastră juridică și în special magistratura, au avut de înregistrat un nou doliu: la 6 August a încetat din viață **Corneliu Manolescu-Romniceanu**, fostul Prim-Președinte al acestei Inalte Curți.

Deși retras din magistratură pentru limită de vârstă încă din 1919, el făcea totuși parte din tagma noastră ca membru onorific, tradițiunea acestei Curți fiind ca acei ce încetează de a colabora în sânul ei, să rămână totuși uniți sufletește cu noi, cei ce aveam să urmăm înainte calea brăzdată de înaintașii noștri.

Eram cu toții împrăștiați în diferite colțuri ale țării, sau în străinătate în căutarea repausului și a sănătății, când fostul nostru coleg s'a stins din viață, astfel că numai acei ce întâmplător se aflau în Capitală au avut mângâierea de a conduce la ultimul locaș rămășițele pămânești ale aceluia ce a fost **Corneliu Manolescu-Romniceanu**. Printre aceștia e și d-l consilier **Eftimie Antonescu** căruia îi suntem îndatorați pentru caldele cuvinte ce a pronunțat la înmormântarea lui, exprimând prin graiul său ceea ce era în simțirea noastră a tuturor (*).

Nu mă îndoiesc că îndeplinesc astăzi atât gândul d-lui Prim-Președinte **Oscar Nicolescu** ce lip-

*) A se vedea publicată cuvântarea ținută în *Curierul Judiciar* no. 28 din 17 Aug. 1930 la pag. 448.

șeste întâmplător din țară, cât și pe al d-v. d-lor președinți și consilieri, de a fi convocat Curtea în ședință solemnă, pentru a aduce un omagiu pios marelui juriconsult care prin meritele sale nediscutate a ocupat treapta cea mai înaltă a magistraturii și a exprima astfel regretul nostru de a nu fi asistat la funerariile lui și de a ne fi luat rămas bun dela el, în clipele când vecinica pomenire avea să ne despartă pentru totdeauna de fostul nostru conducător iubit și venerat.

Netăgăduit că defunctul a fost un maestru în știința Dreptului, o figură impunătoare în rândurile magistraturii.

Debutul său de magistrat l'a făcut în 1881 ca procuror la Tribunalul Ilfov. Dar numai după câteva luni de funcționare el demisionează pentru a intra în barou pe care de asemenea îl părăsește, solicitat fiind cu insistență să primească postul de secretar general al Ministerului de domenii, funcțiune pe care a îndeplinit-o cu cunoscuta-i activitate timp de aproape 5 ani, dela 1883 până la 1888.

Dar precum luptele la bară nu-i satisfăcuse în deajuns aspirațiunile, de asemenea nici înalta funcțiune dela Minister nu-i îndepărtase gândurile dela magistratură, în care a reintrat în 1890, fiind numit consilier la Curtea de Apel din București, — și 9 ani mai târziu el ocupă fotoliul prezidențial la aceeași Curte.

Vedeți cât de grele erau înaintările în acel timp, când un Corneliu Manolescu, doctor în Drept dela Facultatea din Paris și cu însușirile ce dovedise, a trebuit să stea nemișcat aproape un deceniu în același grad.

În 1902 el trece consilier la Casație, iar în 1909 i se dă delegația de procuror general pe lângă această Înaltă Curte.

Se poate spune că în această din urmă funcțiune el a dat adevărata măsură a prețioaselor sale calități, cum și a talentului său.

Când Corneliu Manolescu lua cuvântul ca procuror general, se producea imediat o adâncă tăcere în sală pentru a-l ascultă.

Expunerea clară a principiilor de Drept pe care se întemeia pentru a propune soluțiunea pe care o preconiză, era o adevărată prelegere științifică, un curs de doctorat. Pe lângă adâncele cunoștințe juridice ce posedă, avea și o dicțiune elegantă, ademenitoare, convingătoare, cu care captivă auditorul.

Trebue să adaog că Corneliu Manolescu a ocupat timp de trei ani și catedra de Drept civil la Universitatea din București dela 1893 la 1896 ca profesor suplinitor. Poate că se găsească chiar în sânul acestei Curți unii din domnii consilieri ce se mândresc de a fi fost elevii lui.

În sfârșit, în 1910 el este numit președinte la secțiunea I a acestei Înalte Curți, iar în 1917, la Iași, în refugiu, prim-președinte.

Acei dintre noi cari am fost tovarășii săi de muncă, ne putem da seamă ce a fost pentru magistratură persoana lui Corneliu Manolescu, cât de prețioase au fost învățămintele și povețele ce le-am cules din contactul cu dânsul.

A fost fruntas între fruntași, complectând alături cu Degrea, Mandrea, C. Ștefănescu, Grig. Buicliu și Gh. Buzdugan, pentru a nu cită decât pe cei dispăruți, seria marelor figuri ce au ilustrat această Înaltă Curte.

Se cuvenea dar ca într'o ședință solemnă să-i aducem un omagiu de recunoștință pentru lumina ce a răspândit-o în jurul său la formarea jurisprudenței române, pentru munca ce a depus timp de 30 ani în serviciul justiției, ridicând tot mai sus prestigiul magistraturii.

Corneliu Manolescu avea 79 ani fără câteva zile, când și-a dat sfârșitul. În anii din urmă fusese atins de o boală necruțătoare a ochilor care a turburat adânc liniștea bătrâneței sale. Și cu toate aceste suferințe cred totuși că nu a regretat timpurile pe care le-a trăit.

Din punct de vedere intelectual a avut ca profesor și magistrat toate satisfacțiunile pe care un om de cultură putea să le dorească.

Din punctul de vedere a simțimentelor sale patriotice a avut de asemenea neprețuite mulțumiri. A văzut mai întâi țara liberată de sub jugul străin, neatârnată de cucerită de legendarii noștri dorobanți. Iar jumătate de secol mai târziu a putut vedea întregirea neamului, visul scump al tuturor românilor, la a cărui realizare însă mulți din contemporanii săi n'au avut fericirea de a asistă, — așa că pentru dânsul povara bătrâneței cu toate scăderile ce o însoțesc, a trebuit să fie mai ușor de suportat, fiindcă întorcându-și privirile către trecut, orizontul se luminase, — bârna cea întunecată a vasaletății pe care o cunoscuse în copilărie, dispăruse, pentru a face loc unui cer senin plin de îndreptățite și înălțătoare speranțe pentru viitor.

Ne închinăm cucernicii în fața acestui mare magistrat. Firele ce ne leagă de dânsul cu care am trăit și muncit, nu se rup odată cu disparițiunea sa și vom evocă încă mult timp ca un titlu de mândrie onoarea de a fi fost colaboratorii lui.

Discursul D-lui Procuror General I. N. Stambulescu

Domnule Prim-Președinte și Onor. Înaltă Curte,

În numele Farchetului acestei Înalte Curți mă asociez la emoționantele cuvinte pronunțate de d-l Prim-Președinte, exprimând sentimentele noastre de sinceră durere pentru pierderea distinsului nostru fost coleg Prim-Președinte onorar al acestei Înalte Curți, Corneliu Manolescu-Romniceanu.

Oamenii de drept pierd în persoana lui Manolescu-Romniceanu încă un jurist de mare valoare și un om de o rară integritate.

După ce și-a terminat în mod strălucit studiile de Drept în Franța, de unde s'a întors în 1881 cu titlul de doctor în Drept dela Facultatea din Paris, a intrat imediat în magistratură ca procuror la Tribunalul Ilfov.

Atras câțva timp de mirajul ispititor al baroului și al profesoratului la facultatea de Drept din București, și apoi secretar general al Ministerului domeniilor, la 1890 reintră în magistratură ca consilier la Curtea de Apel, carieră pe care nu o mai părăsește decât la limita de vârstă la 1919, consacându-și toată activitatea sa grelei misiuni de a distribui justiția.

Manolescu-Romniceanu era un profund cunoscător al Dreptului, înzestrat pe lângă o superioară inteligență, cu o rară răbdare; el asculta cu cea mai profundă atenție toate dezvoltările pledoariilor în dorința de a pătrunde cât mai adânc în cunoașterea chestiunilor de fapt și de drept din fiecare proces, spre a putea da soluțiunea cea mai nimerită.

Cu aceste mari calități a prezidat el la dezvoltarea jurisprudențelor tuturor instanțelor și în special ale acestei Inalte Curți timp de peste 30 ani, aducând neprețuite servicii justiției.

Noi, colegii săi, vom păstra neștearsă memoria înaltelor sale însușiri.

În semn de doliu pentru această mare pierdere, cer Inaltei Curți să suspende ședințele sale.

Inmormântarea

Fostului Președinte al Inaltei Curți de Casație Dimitrie Tăzlăuanu

În capela Cimitirului Șerban-Vodă (Belu) a avut loc, la 7 cor. în fața familiei și a unui numeros public compus din prieteni, magistrați și avocați, ceremonialul înmormântării aceluia ce a fost Dimitrie Tăzlăuanu.

Serviciul religios a fost săvârșit de Arhiepiscopul Chiosu, vicarul Sf. Mitropolii asistat de doi preoți și doi diaconi.

S'au ținut discursuri de d-l Președinte Mladoveanu, din partea Inaltei Curți de Casație, de d-l Pro-Decan Traian Alexandrescu, din partea Baroului, de d-l Prof. Marin Ștefănescu din partea Asociației „Cultul Patriei” și de d-l Stoicescu din partea Băncii Românești.

Dăm aceste discursuri în extenso în ordinea în care s'au ținut :

Discursul rostit de D-l Președinte Șt. Mladoveanu

Indurerată Adunare,

Cu inima strânsă de durere și cu o profundă emoție vin, în numele Inaltei Curți de Casație și al meu personal, să aduc un ultim omagiu pios aceluia, care nu mai este și care a fost o ilustrație a magistraturii noastre.

Dimitrie Tăzlăuanu era o fire blândă, delicată și aleasă și un magistrat din cei mai eminenți. El s'a distins, prin multiplele sale însușiri frumoase și variate, de vreme, de la prima treaptă a magistraturii, când era substituit la Tecuci și cu cât s'a suit mai sus în scara ierarhiei, ca Prim Președinte de tribunal și apoi ca Prim Președinte de Curte de Apel, ele s'au accentuat mai mult. Ajuns în 1910 Consilier la Inalta Curte și în fine Președinte la Secția III-a a desfășurat aci o activitate prodigioasă și un spirit de conducere neîntrecut, căci au lăsat urme neșterse în memoria tuturor.

Serviciul adus Justiției de acest mare slujitor al ei a fost ne măsurat de mare pentru că prin munca sa fără preget, prin punctualitatea și impasibilitatea sa, cum și prin soluțiile remarcabile ce dădea a contribuit în bună parte să mărească încrederea în magistratura țării;

Nu am avut fericirea să lucrăm prea mult împreună, în urma retragerii sale. Urmându-i la președinția secțiunii a III-a am avut prilejul să cunosc mai de aproape toată opera lui. Am văzut din numeroasele decizii date sub președinția lui cât de profunde și vaste erau cunoștințele sale juridice în diferitele materii ale dreptului și cât de perfectă și impecabilă redactarea lor. Nu odată, de mai multe ori am trebuit să me raportăm la momentele juridice, creațiunii lui de fie care zi.

Colegii dela această secțiune, cari au lucrat ani de-a rândul cu acest magistrat distins au avut și au păstrat o nemărginită admirație pentru toate meritele lui însemnate de om și magistrat. Când vorbește și azi de el nu încetează din elogiul și au tot dreptul: era un coleg ideal. În secția lui domnea o perfectă armonie, ceea mai mică umbră de neînțelegere dispărea la o privire blândă și la un cuvânt cald, prietenos al lui.

La judecată în ședință prezidă cu mult tact și nemărginită răbdare, ce răspânda o atmosferă de încredere în sală; în delibărări avea multă metodă și spirit profund de analiză, care înlesnea soluționarea problemelor celor mai grele; iar la redactare fond juridic și formă îngrijită, ceea ce punea într'o lumină mare atât știința cât și arta precizunii, care trebuie să domnească în hotărârile judecătorești.

Deși avea atâtea însușiri era un modest, dar modestia îi ședea foarte bine pentru că sub ea se ascundea valori, cari o făceau să strălucească mai mult decât atitudinea acelora avizi de reclamă.

Fiind așa de bine înzestrat și posedând o cultură juridică foarte întinsă a fost o personalitate proeminentă și s'a bucurat de multă autoritate printre juriștii de seamă și nu o dată a fost solicitat pentru marea lui competență să dea concursul în diferite comisiuni cu caracter judecătorec.

Nu numai atât și după retragerea sa din magistratură pentru limita de vârstă personalitatea lui nu s'a stins ci a radiat înainte, însă în altă direcțiune de activitate, cu aceeași putere ca și în trecut până la ultimă clipă când a încetat din viață subit în seara de 4 Oct.

Perdere a unei asemenea valori nediscutate și a unui suflet atât de înalt și blând au produs o durere puternică și o întristare generală. Ne am resimțit cu toții: de o parte soția lui neconsolată care a fost lovită atât de grav, perzând pe cel mai bun și corect dintre toți; de altă parte noi magistrați și cu noi avocații prieteni și cunoșcuți, pentru că s'a dus o forță și o comoară nu numai de știință și muncă, dar și de blândețe și bunătatea cum și de sinceritate și loialitate.

Plângându-l cu toții din adâncul sufletului nostru fi spunem la acest ultim adio: că nu-l vom uita nici o dată, că amintirea lui va fi pururea în veci în mintea noastră și rugăm pe bunul Dumnezeu ca pentru faptele lui bune și mari să facă a-i fi țărâna cât mai ușoară.

Discursul D-lui Traian Alexandrescu, Pro-Decanul Baroului

Intristată Adunare,

Doliul, ce lovește Magistratura prin moartea lui Dimitrie Tăzlăuanu, atinge, într-o egal de dureroasă măsură, și Baroul.

Indeplinind o misiune social comună, pentru a asigura triumful ideii de justiție împreună cu Magistratura, Baroul nu poate rămâne nici odată strein de durerile ei.

Moartea prezidentului Tăzlăuanu, este una din aceste dureri, pe care Baroul o deplânge sincer și la care se asociază cu adâncă emoțiune.

Cu Tăzlăuanu a dispărut una din cele mai frumoase și mai senine figuri ale Justiției românești; a dispărut un înaintaș destoinic, care a contribuit, ani de-arândul, la încheierea temeinică a jurisprudenței noastre.

Tăzlăuanu a fost un mare judecător prin cultura lui juridică, prin cugetarea lui sănătoasă și prin modul în care înțelepte să aplice și să dea vieață concretă principiilor abstracte de drept.

El nu a mecanizat, ca alții, opera complexă și grea a distribuirii Dreptății, reducând-o la un act mașinal de automatism profesional.

În rezolvarea litigiilor, mintea și inima lui erau într-o colaborare permanentă și indisolubilă.

Tăzlăuanu a înțeles că opera judecătorului nu se desfășoară numai în paginile registrelor de sentințe, ci într-un cadru social viu, frământat de împrejurări, tendințe și necesități în continuă mișcare și evoluție.

De aceea, figura lui va rămâne în analele Magistraturei. Și cu atât mai mult vom aprecia valoarea acestui incomparabil judecător, cu cât îl vom privi și judeca în perspectivă a trecutului, prin lumina aceea proprie de analiză și caracterizare a distanței, care, singură, numai, îngăduie o dreaptă judecată asupra celor cari nu mai sunt.

Generațiunea tinerilor magistrați va găsi în evocarea personalității lui Tăzlăuanu o pildă vie a datoriei și un simbol curat a idealului de Dreptate, către care lumea aspiră astăzi mai mult ca oricând.

Modest, delicat, discret și demn, Tăzlăuanu a urcat cele mai înalte trepte ale erarchiei ordinului judecătoresc, fără să forțeze ușa miniștrilor de justiție cu cheia potrivită a mijloacelor indelicate și fără să ceară sprijinul tranzacțional și totdeauna umilitor al politicianilor ignobili și verșoși. Viața lui a fost o categorică și reconfortantă dezmițire a acelei dezolante butade, care a fost aruncată de un ministru de justiție francez de la tribuna parlamentului.

„Il existe deux sortes de magistrats: ceux qui travaillent et ceux qui avancent”.

Cariera judecătorească a lui Tăzlăuanu, privită în perspectiva ei generală cât și în amănunt a fost și poate, cu drept cuvânt, rămâne o frumoasă și înălțătoare pagină de prestigiu, de demnitate și de împlinire a datoriei.

Baroul de Ilfov, prin glasul pro-decanului său, aduce aici la marginea mormântului deschis, omagiul suprem al durerii sale față de memoria judecătorului fără prihană, care a cinstit Magistratura și opera de justiție.

Discursul rostit de D-l Profesor Marin Ștefănescu din partea Asociației „Cultul Patriei”

Asociația „Cultul Patriei” aduce cuvântul său de închinăciune lui Dimitrie Tăzlăuanu. Și am voi parcă în inimile noastre cuprinse de tristețe, în nemângâiata inimă a soției

sale, a familiei, a tuturor admiratorilor lui, să picurăm un strop de alinare.

O, dar ce searbăd este adesea cuvântul în rostirea gândului. Ce grai ar putea să zugrăvească sublimul suflet al aceleia care a fost Dimitrie Tăzlăuanu, Președinte la Inalta Curte de Casație, și membru fondator al „Cultul Patriei” ?

Vom zice că el a fost o pildă a magistraturii române, că o icoană a dreptății ei, a fost. Iar în taina blândeii sale simțiri de bun creștin, în candela credinței sale religioase, ardea focul sacru al iubirii de țară. Pentru el, dreptatea, creștinismul, patriotismul, erau ca o sfântă treime, — una și nedespărțită, — în nobilul său suflet.

Vom zice toate acestea. O, dar ce puțin vom spune din minunatele podoabe ale ființei lui.

Și totuși a trecut și el prin această lume „ca un vis ce-și înmoaie aripa în amar”. Căci astfel, este condiția umană pe acest pământ. Fiecare din noi, îmi spunea el însuși în ajunul morții sale, ne ducem crucea într-un fel. Se avântă bietul om spre senina bunătațe a idealului, dar mohorâta răutate a realității îl răstignește. Ci tot rostul vieții noastre este ca să stăruim în ideal, oricare ar fi chinurile realității.

Cu acest înalt spirit a prezidat el ședința de alcătuire a asociației „Cultul Patriei”. Și ne-a învățat că oricare ne-ar fi calvarul, noi, totuși, să mergem, fără șovăire, până la stinsul vieții, în sfânta iubire de neam.

Iar cel mai pios omagiu pe care i-l putem aduce la mormântul lui, este jurământul să-i păzim învățătura.

Și cuvântul meu la catafalcul lui, nu este un panegeric. O, ce puțin ar fi. Ci este o închinare. Eu mă închin ca la un sfânt, la Dimitrie Tăzlăuanu, fostul Președinte la Inalta Curte de Casație, și membru fondator al „Cultului Patriei”.

Dar poate că și el, oricât de mare a fost, om fiind și el pe acest pământ, greșit-a întru ceva. Și se cuvine noi să ridicăm fierbinte rugă pentru el: Dumnezeu să-l ierte !

Discursul rostit de D-l Stoicescu din partea Băncii Românești

Instituțiunea Băncii Românești este azi crud încercată prin moartea cu totul neașteptată a colegului nostru iubit și stimat Dumitru Tăzlăuanu.

Sunt abia 2 zile de când ne-am despărțit de la ședința comitetului, dându-ne întâlnire pentru luni, așa eram de siguri pentru o colaborare îndelungată, nimic dar absolut nimic nu ne făcea să prevedem un sfârșit atât de subit, sănătatea lui în aparența îmbucurătoare era pentru noi o garanție de lucru pe viitor.

În Aprilie 1927, abia sunt trei ani și jumătate Banca Românească solicită colaborarea lui D. Tăzlăuanu, cooptându-l în consiliu de Administrație și în comitetul de direcție a acestei Instituțiuni, acceptarea lui a fost pentru Banca Românească o mare cinste și pentru modul de sarcini care și-a îndeplinit până chiar și în ziua morții lui.

Disparițiunea lui Tăzlăuanu lasă pentru Instituțiunea noastră un gol greu de împlinit.

Jurist eminent, caracter integru, onestitate perfectă, serviabil, prietenie constantă, modest în viața lui, neavând să pună în valoare calitățile lui așa de mult apreciate de toți aceia cari erau în contact cu el.

Consiliile lui erau indiscutabile, da soluțiuni juste la toate chestiunile ce i se puneau.

Prin lunga sa carieră de magistrat era un cunoscător de oameni, dând totdeauna dreptate celui ce i se cuvenea fără nici un resentiment.

Îngăduitor pentru toți, neasupritor pentru nimeni.

Astfel a fost viața acestui om atât de iubit și stimat.

Prin mine Banca Românească vine să-i aducă azi un omagiu postum de grațitudine și regrete.

Doamnă, în ori și ce momente de adversitate ce omul întâmpină în viața lui, religiunea și credința în nemurire vin să console și să aducă alinare tristelor momente de durere cari copleșesc voința și puterile omenești.

În numele Băncii Românești vă aduc omagiile noastre de respectuoase condoleanțe.

Noi toți, cu inima plină de durere să ne plecăm în fața rămășișilor pământești, ale lui Dumitru Tăzlaşanu.

CURIERUL LUNEI OCTOMBRIE

X

Roba la judecătorii... turci... — Situația avocaților. — Integritatea magistraturii americane. — Rezultatele legii pentru controlul averilor în Bulgaria. — Concorțatul preventiv, comentat de d. judecător Stelian Ionescu. — În loc de gluma zilei: iarăși... galoanele

Roba la judecătorii... turci, a fost adoptată acum de curând. Consistă dintr'o manta neagră, amplă și în pluri, cu gulerul drept în sus — ca acel dela uniforma militarilor. Mâneci largi, cu manșete de mătase; aceiași garnitură se vede, în plastroane largi, când roba e deschisă dinainte, ceiace o face să semene mai mult cu o „robe-de-chambre”. Nu are cardinal pe umăr, dar magistratii poartă o panglică de „moire”, transversală pe piept, venind de pe umeri, care se zărește numai când roba este desfăcută.

În cap o tocă tare, care amintește fesul tradițional, având câte o stea în frunte (unde este semiluna?), și galoanele gradului împrejur, la bază.

Când Curtea supremă turcă dela Eski-Chehir a ținut prima ședință, judecătorii fiind îmbrăcați în această nouă uniformă, publicul din sală a fost foarte impresionat.

La noi, portul robei magistratilor, suspendat în timpul și din cauza războiului, a fost reluat imediat ce împrejurările au permis.

De cealaltă parte a barei, însă, sunt încă unele ezitări pe cari nu le putem înțelege.

Prestigiul corpului de avocați nu ar avea decât de câștigat din multe puncte de vedere.

În situația de astăzi, cu răul obicei ca avocații să nu se recomande judecătorilor înaintea cărora urmează a pleda, se poate întâmpla să se prezinte la bară persoane care nu au această calitate. Instanța crede că acela care pledează este recunoscut de către colegii săi din barou prezenți la bară, iar aceștia își închipuie că îl cunosc magistratii. Curat povestea din comedia: „*Le danseur inconnu*”.

Portul obligator al robei ar limpezi mult astfel de situații, impunând aceluia care are dreptul la dânsa, să aibă o ținută demnă nu numai în sălile de ședințe, dar chiar și pe acea a pașilor pierduți.

Să nu se uite că, de multe ori, haina face pe om...

* * *

Situația avocaților este subiectul unei conferințe ținută la baroul de Ilfov, de către d. S. D. Postel-

nicu, unul dintre distinsi săi membri. D-se constată, cu cea mai desăvârșită sinceritate, că nobila profesiune de avocat trece la noi printr'o îndoită criză: morală și materială. Cauza?

Numărul avocaților crește și în schimb scade acela al proceselor.

Ar trebui să fie invers, adică să se înmulțească pricinile și să se împuțineze avocații, ceia ce conferențiarul exprimă atât de plastic: „*Zăgazul!, pentru oprirea oricărui nechemat, care compromite profesiunea și decepționează atât lume?*”

Studentii trec cu prea multă ușurință prin „Facultatea de drept, care a ajuns un adevărat refugiu pentru cei cari nu voesc sau nu pot munci cu folos în altă direcție. Lucrurile s'ar schimba însă în bine, dacă profesorii ar fi mai severi la examene, iar frecvența cursurilor obligatorie”.

Este adevărată constatarea conferențiarului că „dreptul”, cel puțin așa cum se urmează la noi — și chiar în alte părți — nu se învață în facultate. Acolo, viitorul avocat capătă abia cunoștințele necesare spre a putea pătrunde mai târziu, cu practica pe care o va face pe lângă vreun avocat format, adevărata știință juridică.

De aici necesitatea stagiului, pentru tinerii cari doresc să îmbrățișeze una din cele mai frumoase profesii libere.

Ni s'a întâmplat să auzim la bară începători cu mare defect de vorbire, pe când darul acesta ar trebui să fie o condiție indispensabilă celor ce vor să intre în carieră.

• Pentru un pictor, un sculptor, un muzician, se cere talentul de a desena, de a reda natura, de a cânta sau cel puțin — în ce privește ultimul — să aibă „ureche” muzicală, pe când oricine poate deveni avocat, dacă a terminat cursurile facultății de drept. Ori, una este a ști dreptul și alta înseamnă să profesezi avocatura.

Iată de ce, alături cu d. Postelnicu, susținem necesitatea unui examen de admitere în barou, după terminarea stagiului. De la această probă urmează a fi respinși avocații cari nu pot vorbi curent.

Un avocat cu defect la vorbă, îmi face ridicola impresie a unui alergător care vrea să concureze la o cursă pedestră, deși picioarele i-au fost retezate într'un accident.

Ocupându-se de textul care prevede obligativitatea semnăturii avocaților pe acțiunile în justiție, conferențiarul își dă părerea — care îl onorează — că „nu-i nevoie de acest text, care numai rău ne poate face”.

De ce sunt multe procese disciplinare la barouri? — se întreabă d-se — și răspunde: „Tocmai — cităm textual — fiindcă suntem mulți, nepregătiți și vremurile grele”.

D-I Postelnicu dorește un barou cât mai curat, cât mai instruit, cât mai strălucit. În această privință are

alături de d-sa pe toți cei ce suntem de cealaltă parte a barei.

Zăgazul, despre care vorbește d. Postelnicu, văzut astfel, departe de a fi o pildică, cum ar putea crede unii, devine o trampolină de înălțare.

* * *

Integritatea magistraturii americane era cunoscută și citată drept exemplu, așa că au provocat mare surprindere telegramele de peste Ocean, publicate de curând în ziarele europene. S'a anunțat mai întâi instituirea unei anchete în statul New-York, pe urma descoperirii că unii judecători au dat bani oamenilor politici cu influență, spre a fi numiți sau înaintați. Apoi, la câteva zile, altă veste mai de senzație. Se pare că bandiții cari terorizau acolo lumea în ultimul timp, reușise să obție complicitatea unora dintre magistrați, datorită cărui fapt, ei puteau opera acum nestingheriți.

Să fie oare adevărat?

Americanii, oamenii cei mai practici de pe pământ, au concepția că totul se poate cumpăra cu dolari. Ei plătesc judecătorii cu salarii fabuloase, pentru a se asigura de imparțialitatea și independența lor. Cu alte cuvinte, ei înțeleg să cumpere, în valută forte, „*cinstea*” magistraților, tot astfel după cum remunerează și cunoștințele tehnice ale unui arhitect iscusit constructor de „*zgărie nori*”.

Concepția aceasta a atotputerniciei dolarilor, s'a dovedit a fi greșită, căci este o armă cu două tăiușuri. Un om care primește bani pentru a fi cinstit, va lua desigur bani spre a deveni și necinstit. Totul depinde numai de suma oferită, de ultimul cumpărător.

Preferăm deci concepția franceză, după care corectitudinea magistraților, cași de altminteri a tuturor celorlalți funcționari publici, nu poate fi asigurată decât prin educație, cultură și bune exemple care vin de sus.

Nicăeri poate, afară de România, judecătorii nu sunt mai prost salariați, decât în Franța și totuși acolo există cea mai strălucită magistratură. Corectitudinea această exemplară a judecătorilor francezi se menține printr'o înrădăcinată tradiție, datând din timpurile regalității, când funcțiunea lor era onorifică și se exercita numai de nobilii cei mai bogați din Regat.

Tradiția aceasta nu a putut trece din bătrâna Europă în noul continent.

Ea nu călătorește cu vaporul, nici chiar cu avionul, iar mirajul dolarilor-aur o lasă indiferentă.

* * *

Rezultatele legii pentru controlul averilor în Bulgaria. Datorită amabilității d-lui *Minco Gabrovski*, astăzi consilier la Inalta Curte de Casație și a d-lui Președinte al Curții de Apel din Sofia — care a binevoit să dea ordinele necesare pentru facerea statisticilor, — putem comunica rezultatul controlului a-

verilor care s'a făcut în Bulgaria, în baza legii pe care am rezumat-o în curierul nostru pe luna precedentă.

Dela 1919 și până în prezent, Curtea de Casație, ca instanță a doua de fond, a cercetat 34 procese, în care a pronunțat cinci sentințe de achitare și douăzeci și nouă de condamnare. *Cu aceste din urmă s'a confiscat în folosul statului, averul pe care nu l-au putut justifica bănuții în sumă de 6.200.000 leva (după valoarea din 1912).*

Pe lângă acestea, au mai fost și alte procese sfârșite prin achitare, judecate numai la Curțile de apel, dar împotriva cărora nu s'a făcut apel.

Sunt judecători la Sofia!

* * *

Legea Concordatului preventiv, comentată de tânărul nostru coleg de magistratură, *Stelian Ionescu*, doctor în drept, a apărut în a doua ediție, complet revăzută și adăugită cu jurisprudența și comentarii la zi. Este o lucrare de muncă și erudiție. Nimeni nu putea fi mai calificat ca un judecător dela tribunalul Ilfov, să se ocupe de problemele pe cari le pune în discuție legea aceasta civilizată care vine în ajutorul comercianților onești și nenorociți, dat fiind că în Capitală, unde autorul funcționează, bate inima întregului negoț românesc.

D. Stelian Ionescu este unul dintre magistrații cari spre a se odihni de oboseala unei lungi ședințe, și a varia cu redactarea hotărârilor se distrează scriind comentarii de legi, de cari nici un jurist nu se poate dispensa.

Aceasta este calea cea bună, care duce sigur de parte.

* * *

In loc de gluma zilei: Iarăși... galoanele. Scena s'ar fi petrecut la o judecătorie de ocol, dintr'un județ aflat în circumscripția Curții de apel din Galați.

După reușita pledoarie a unui cunoscut avocat, când toată lumea din sală se aștepta la o soluție în favoarea clientului acestuia, care era reclamant, judecătorul, posomorît, fără a se scula dela locul lui, pronunță respingerea reclamației.

Avocatul, înfuriat, ese afară, urmat de clientul său, — aceasta din urmă plouat, cu nasul în jos — și îl apostrofează:

— „Cine te-a pus, bre omule, atunci când te întreba, să-i tot dai cu „da, domnule judecător!” sau cu „nu, domnule judecător!”

— „?”

— Tu nu știi că trebuia să-i spui „da, domnule consilier” sau „nu, domnule consilier”?

— Dar de unde păcatele mele să mai știu și asta? Eu credeam că numai la Galați, la Curtea de apel sunt consilieri.... Consilierii sunt cei cari judecă mai mulți la un loc, pe când aici, la judecătorie, nu este decât unul singur.

Dar avocatul enervat îi taie vorba și luându-și clienții de mână, îl târăște în fața ușii camerei de consiliu, arătându-i cu degetul pe o tăbliță, mare, nouă, fixată drept la mijloc, cuvintele, scrise în culori vii:

„Cabinetul consilierului”

Redăm anecdota așa cum ne-a fost povestită și nouă, fără a garanta din conținutul ei, decât doar existența tăbliței cu pricina.

EUGEN PETIT,

BUN PENTRU REGAT

Comisiunea pentru examinarea magistraților la examenul de capacitate socotind, cu drept cuvânt, că un magistrat trebuie să aibă și alte calități de cât acele datorite simplei pregătiri profesionale, a cerut date detaliate, pentru fiecare candidat, dela șeful instanței respective. Această măsură a avut darul să desvăluiească o anumită mentalitate ce trebuie respinsă cu hotărâre.

Unii șefi de instanțe au arătat că candidații, pentru anumite motive, nu sunt, după părerea domnilor lor apți, de a fi magistrați în Ardeal, ci numai în Regat, socotind deci aptitudinile candidaților după cum din actul lor de naștere rezeșă că sunt originari dintr-o regiune a țării sau din alta.

Socotim cât se poate de regretabilă o astfel de clasificare ce denotă o apreciere dintr-un punct de vedere nenorocit și felicităm pe d-l Președinte al Comisiune care, sesizând dedesubtul unei astfel de „recomandări”, a luat dispozițiunea să se ceară informațiuni suplimentare de la inspectorii judecătorești respectivi.

Un candidat e apt sau nu de a fi magistrat în tot cuprinsul țării, nu poate fi „bun pentru regat”, cine nu e convins de necesitatea acestui adevăr e fără îndoială bun pentru pensie.

ZED.

RECENZIE

FINANȚELE ROMÂNIEI DUPĂ RĂZBOI. Dimitrie I. Gheorghiu, Administrator la Banca Națională a României, membru corespondent al Societății de Economie Politică din Paris.

Autorul își începe studiul arătând că datorită prosperității economice și financiare țara noastră în anii 1901—1916 a încheiat bugetele cu un excedent în total de lei 28 miliarde după valuta de azi. La acest excedent — pe lângă prosperitatea țării — a contribuit și politica cumpănită începută în anii 1901—1902. Această situație a avut ca urmări: îmbuștățiri în interiorul țării, scăderea impozitelor, constituirea de capitaluri pentru valorificarea bogățiilor naționale, intensificarea vieții economice, plata curentă a datoriei publice, contractări favorabile de împrumuturi în străinătate creditul țării fiind ridicat. Fericita situație în care ne aflăm ne-a dat

putința să ne pregătim de război și să facem împrumutul intern cu 5% în sumă, după valuta de azi, de 13 miliarde lei.

Această situație avea la bază: intensificarea vieții agricole — care în anii 1910—1914 a avut o producție de 35 miliarde după valuta de azi —, capitalul investit în industrie — care trecea de 1 miliard lei —, exportul care întrecea importul cu peste 1 miliard și jumătate lei, iar ca directivă o circulație monetară proporționată cu afacerile și nevoile țării având o îndestulătoare acoperire în aur.

1916—1922

În 1916, când am intrat în război, bugetul veniturilor era de 645 milioane lei cu tot atâtea cheltuieli. Retrăgându-ne în Moldova încasările n'au mai putut realiza decât 365 milioane lei, iar bugetul războiului s'a ridicat la 833 milioane lei. Planul bugetar din 1916 l-am urmat până în anul 1921. Războiul pe Tisa și Nistru ne-a încărcat bugetul cu mai mult de 5 miliarde lei. În timp de 5 ani dela război încoace cheltuielile au întrecut încasările cu 9 miliarde lei; aceste cheltuieli au fost în parte acoperite cu împrumutul de război de 5 miliarde acordat de Banca Națională, lichidat cu prilejul stabilizării leului, iar restul din împrumutul Unirii din 1919 și împrumutul refacerii din 1920, grație numerariului abundant provenit din prosperitatea țării dinainte de război și emisiunea Băncii Naționale.

S'a desfășurat multă energie în 1921 în vederea alcătuirii unui buget pentru toată România Mare, fixându-se la venituri suma de lei 5.220.000.000, iar la cheltuieli suma de lei 5.020.000.000; pe lângă acest buget ordinar s'a mai alcătuit altul extraordinar de 21½ miliarde lei la venituri și tot atât la cheltuieli. Creditele cheltuielilor ordinare s'au ridicat însă la o sumă de peste 7 miliarde lei, astfel că cheltuielile au depășit suma de lei 10 miliarde. În acest buget s'a fixat datoria publică, care a însumat lei 20.511.000.000, statornicindu-se ca plată 227.787.671 lei în bugetul ordinar, iar în cel extraordinar 97.000.000 lei. În acest buget s'a pus și baza impozitelor. Cu toată prevederea de a se proporționa cheltuielile după venituri, situația anului 1921 s'a încheiat cu un deficit de aproape 2 miliarde lei din pricina cheltuielilor extraordinare, cari nu și-au putut găsi acoperire. Cheltuielile de război, refacerea și organizarea țării au lăsat în seria de ani 1916—1921 un deficit de mai mult de 11 miliarde lei, care s'a acoperit în parte prin împrumuturi de peste 5 miliarde lei, restul trecându-se în bugetele următoare.

1922—1926

Anul 1922 găsește situația financiară a țării în mare strâmțorare din pricina deficitelor bugetare și a scăderii leului. Veniturile statului neputând satisface nici cheltuielile zilnice lipsurile se împlineau cu emisiuni de bilete și bonuri de tezaur. Plățile interne se făceau greu, plățile externe — reprezentate prin bonuri de tezaur în sumă de peste un miliard patru sute milioane lei aur — nu se putea face aducând țării mare discredit. Incasările mergeau greu din pricina regimului fiscal deosebit și lipsei de unitate în conducerea Statului, direcțiile regionale contrazicând de multe ori dispozițiunile dela centru. În această situație ni se deschideau 2 căi: înstreținarea avuției țării și aservirea noastră față de streini, sau muncă și economie păstrându-ne independența și avuția, cale pe care instinctul național și prevederea politică ne-a indicat s'o urmăm.

Politica bugetară

Caracteristica bugetului pe anul 1922—1923 a fost echilibrul între venituri și cheltuieli. Mulțumită acestui sistem am început să consolidăm datoriile flotante și bonurile de tezaur de pe piețele streine, să îndestulăm nevoile armatei, ale instrucțiunii și sănătății publice. Echilibrarea bugetelor a

fost norma financiară pe anii 1925—1926, care a adus excedente oprind emisiunea biletelor pentru stat și a bonurilor de tezaur, deci inflațiunea monetară, scăderea și prăbușirea leului. Din 1922 începe organizarea finanțelor și a serviciilor statului având ca urmare consolidarea țării. În acest timp încasările au crescut mereu, ceea ce dovedește dezvoltarea producției naționale și elasticitatea impozitelor. În vederea creșterii veniturilor și a dezvoltării producției s'a preconizat și comercializarea avutului național, care acoperind nevoile statului duceau inevitabil la reducerea impozitelor.

Una din rațiunile ce a prezidat la consolidarea situației noastre financiare în această perioadă este reducerea cheltuielilor la strictul necesar. Orice cheltuială se făcea numai pe baza unui credit deschis cu o reală evaluare de venituri. Controlul riguros între venituri și cheltuieli a produs excedente, cari au permis ca prin mijloace proprii, nu prin împrumuturi ruinătoare și degradante din punct de vedere politic să plătim o bună parte din datoria externă, să aducem îmbunătățiri armatei, școlii, căilor de comunicație și sănătății publice, situație ce a mărit încrederea înăuntrul țării și prestigiul în afară.

Datoria Publică

Această datorie se compunea din datorii externe și interne. Datoria externă însumă debitul consolidat și datoria flotantă. Plata datoriei externe s'a făcut prin titluri de rentă cu 4% după o reducere simțitoare și o verificare dacă bonurile de tezaur corespundeau cu valoarea mărfurilor prevăzute în ele. Invoelile speciale cu deosebite case s'au făcut prin emisiuni de titluri definitive de consolidare și prin anuități. Datoria internă încorporată în bonuri de tezaur s'a plătit prin Casa de Depuneri debitând statul și prin disponibilitățile Casieriei Centrale a tezaurului. S'a plătit o parte din despăgubirile de război, s'a aranjat plata datoriei flotante către Banca Națională prin convenția din 19 Mai 1925 în sensul ca lichidarea să se facă prin vărsarea unor anumite venituri de stat, lichidare care a început să se facă și care a servit la stabilizare. Pentru plata exproprierii s'a emis rentă de împrumut cu 5 la sută. S'a făcut aranjamentul plății datoriilor de război cu deosebite țări, precum și învoiala între debitorii români și creditorii străini cu privire la datoria externă particulară. Toate aceste aranjamente au avut ca urmare deblocarea leului.

Politica fiscală

Pentru asigurarea veniturilor Statului s'a făcut unificarea impunerilor pentru toată țara prin reforma impozitelor directe, reforma taxelor de tîmbru și a impozitelor pe acte și fapte juridice, așezarea monopolurilor pe o bază mai comercială. Această unificare a armonizat procedeele fiscale, a făcut să crească veniturile Statului fără a apăsa mult pe contribuabil.

1926 — 1928.

Bugetul în anul 1927 urmează regula bugetului precedent. Suma veniturilor și a cheltuielilor se ridică la peste 34 miliarde, la care adăugând bugetul poștei, telegrafului, al căilor ferate, al pensiilor, formează un total de 51 miliarde lei. Față de bugetul de 10 miliarde lei din 1922 se constată o creștere încincită. Această creștere se datorește prosperității economice și sporului de încasări întemeiat pe urcarea impunerilor.

În acest buget figurează și leul stabilizat la 3,13—3,15 fr. elv. pentru 100 lei. În 1928 bugetul se urcă la aproape 54 miliarde. Din pricina recoltei rele încasările au fost mai mici decât evaluările, încât bugetul pe acest an prezintă un deficit. În schimb cheltuielile s'au făcut cu multă prevedere, dându-se o atenție specială datoriei publice, situației func-

ționarilor și pensionarilor, administrațiilor locale. Grație cumpărării în cheltueli — aceste cheltueli fiind mai mici decât creditele prevăzute — din exercițiul bugetar pe anii 1922—1928 a rezultat un excedent de peste 15 miliarde lei, care s'a întrebuințat în plata datoriei publice, în refacerea căilor de comunicație, în clădiri școlare. Încât, așa numitele goluri bugetare de care s'a vorbit, au fost simple inexactități.

1928 — 1930.

În bugetul anului 1929 leul a fost stabilizat legal la 3,10 fr. elv. pentru 100 lei. Acest buget a însumat peste 57 miliarde lei. În primele luni ale exercițiului bugetar ivindu-se greutăți în încasări, evaluările nefiind reale, bugetul apare cu deficit, din această pricină bugetul a fost redus, iar impozitele mărite. Sporirea nejustificată a impozitelor a dus la sleirea capacității de producție. Învățătura ce se poate scoate din alcătuirea bugetului pe acest an este lipsa de proporție între cheltuielile și veniturile Statului. Bugetul pe 1930 în aparență se ridică la 37 miliarde lei; având în vedere însă bugetele serviciilor comercializate scoase din bugetul general, bugetul real este de 42 miliarde lei. Guvernul s'a bizuit în exercițiul acestui an bugetar pe încasările din impozitele mărite; se pune însă întrebarea, dacă contribuabilul sleit va fi în stare să-și plătească impozitele, iar Statul să realizeze încasările așteptate? Ca un punct de sprijin Statul a început să înstreineze din avuțiile naționale, să comercializeze bogățiile și servicii ale țării. Îndoiala că Statul va putea face față nevoilor cu mijloacele de care dispune, vine din situația cheltuielilor provocate în mod inutil, mai ales cu pensionarea funcționarilor experimentați și în plină putere de muncă, înlocuiți cu alții fără experiență, fapt ce a provocat 2 cheltueli inutile. Îndreptarea trebuie să vină dela economia și cheltuiala chibzuită — normă politică urmată dela 1922—1928, dela exploatarea bogățiilor naționale făcută de Stat, care exploatare făcută cu pricepere va da venituri suficiente, degrevând pe contribuabil de apăsarea grea a contribuțiilor, contribuabilul român fiind cel mai apăsat față de cei din alte țări. Este firesc și util ca Statul nostru să înceapă exploatarea avuțiilor sale, fiind cel mai bogat Stat în avuții particulare.

Restaurarea financiară în Franța.

În 1926, Franța mergea spre o prăbușire sigură a francului și spre falimentul său financiar. Toată lumea preconiza ca mijloace de îndreptare ratificarea datoriei și stabilizarea francului. Poincaré luând frânela guvernului nu a recurs la niciunul din aceste mijloace, el a urmat calea sănătoasă a bugetului echilibrat, a consolidării datoriei interne cu amortizări pe termene lungi. Creditorii interni și externi văzând chibzuință și bună credință în politica financiară, au acordat Franței credit nelimitat. În scurt timp această țară și-a îndreptat finanțele, a început să realizeze excedente și să facă îmbunătățirile de care avea nevoie. Dar Poincaré a spus că aceasta nu este destul. El a sfătuit poporul să-și creieze bogății naționale prin muncă. Aceste bogății formează rezerva și siguranța, care apără o țară de încercările grele, pe cari viitorul poate să le aducă. Metoda preconizată de Poincaré este calea urmată în politica noastră financiară în anii 1922—1928.

Banca Națională. Revalorizarea. Stabilizarea. Creditul Privat

La 7 Februarie 1929, leul primind stabilizarea legală, Băncii Naționale i s'a făcut o nouă organizare. Principalele sale atribuțiuni sunt: să păstreze stabilizarea monetară, să controleze și să desvolte circulația și creditul. După război, marile bănci au înființat în frunte cu Banca Națională camera de compensație, care are de scop compensarea dato-

riilor în raport cu disponibilitățile pe cari aceste bănci le au la Banca Națională; pe lângă Banca Națională s'a înființat și Oficiul central pentru controlul operațiunilor de devaloare cu scop de a supraveghea ca vânzarea și cumpărarea să se facă de anumite bănci și numai pentru operațiuni comerciale, pentru a împiedica specula, oficiu care s'a desființat odată cu stabilizarea; tot la Banca Națională s'a înființat serviciul viramentelor pentru ușurarea circulației monetare, moneda fiind înlocuită prin cek și virament. Dar Banca Națională a avut un rol mare, binefăcător în timpul neutralității, în timpul războiului și în primii ani după război împrumutând țara prin emisiuni de bilete pentru stat în vederea satisfacerii deosebitelor nevoi, lăsând pe cel din urmă plan nevoile comerțului. Dela 1922 încoace a încetat acest rol, Banca Națională reluându-și adevărata funcțiune de ocrotitoare a comerțului și economiei naționale.

Revalorizarea

Nevoile războiului, ale refacerii după război au determinat Banca Națională să ajungă cu emisiunea biletelor la suma de 20 miliarde lei. Dar o emisiune ca să nu devină inflație și să nu ajungă la prăbușirea cursului monetei legale, trebuie să aibă la bază bunuri, valori reale, producție. Țara noastră având în timpul războiului distrugerii de valori, emisiunea noastră în bilete de bancă, începea să devină inflație, cursul leului scădea, eram amenințați ca leul să se prăbușească. Pentru a opri această catastrofă s'a început operația revalorizării, adică a producerii de valori, pentru a pune bază biletelor emise. În vederea aceasta s'a stabilit echilibrul în bugete, s'a stimulat munca, producția, s'a început plata datoriei la Banca Națională, aurul disponibil din țară a început a fi cumpărat de Banca Națională. Prin aceste mijloace leul a început să se stabilizeze în fapt pentru a ajunge la stabilizarea legală.

Stabilizarea

Țara noastră având nevoie de o orientare a așteptat să se facă stabilizarea monetară în alte țări. Italia a stabilit lira în Decembrie 1927, iar Franța a stabilit francul în Iunie 1928, noi am făcut stabilizarea legală la 7 Februarie 1929. Stabilizarea noastră a fost precedată de un împrumut de 101 milioane dolari în obligații de 7 la sută amortizabil în 50 de ani. Tot în vederea aceasta Banca Națională și-a deschis un credit de 25 milioane dolari la băncile de emisiune. Împrumutul a servit în stabilizare Băncii cile de emisiune. Împrumutul a servit în stabilizare, Băncii Naționale, să-și procure devaloarele necesare, iar Statului fondul a menține cursul leului stabil, își îndeplinește punctual acest rol.

Creditul particular

Comerțul, agricultura, industria au fost sprijinite prin creditul Băncii Naționale, prin Creditul rural, Creditul agricol, Băncile populare, Casa de împrumut pe gaj, Creditul industrial, Casa de împrumut a agricultorilor, Banca centrală cooperativă, Băncile comerciale. Din această enumerare a instituțiilor financiare reiese grija Statului și a particularilor de a încuraja dezvoltarea acestor ramuri de activitate. Dar aceste instituțiuni nu sunt suficiente. Trebuie create instituțiuni de împrumut pe termen lung cu dobânzi mici pentru a converti împrumuturile ipotecare de azi, ce apasă greu asupra debitorilor în imposibilitate de a plăti din pricina crizei economice, precum și creditul pe termen scurt pentru stimularea afacerilor curente. Odată cu reorganizarea și complectarea creditelor trebuie studiată și problema garanției, a siguranței plasamentului.

Situația economică generală

Războiul distrugând producția și inventariul nostru, a trebuit să ne refacem luptând cu multe greutate și făcând multe sacrificii. În timpul refacerii, mulți ani importul nostru a întrecut exportul. În *privața agriculturii*, prin muncă și legi potrivite s'a ajuns ca aproape toate terenurile să fie cultivate, iar prin producție, țara noastră să fie calificată țară agricolă. Rămâne să perfecționăm agricultura făcând ca cheltuielile să fie mai mici decât prețul de vânzare, să ne îngrijim de calitatea produselor, de vânzarea lor la timp și de debușuri de desfacere.

Industria. Aveam chiar înainte de război o industrie națională, pe care o ocrotim. După război teritoriile alipite au mărit această activitate. Produsele noastre industriale satisfac jumătate din nevoile interne, restul îl importăm. Trebuie să utilizăm această situație impunând țărilor de unde importăm condițiuni favorabile de desfacere pentru articolele noastre de export. Dar industria noastră ne impune datoria de a o ocroti. Să preferim produsele noastre industriale, chiar dacă le-am plăti mai scump, pentru a conserva și desvolta industria noastră națională utilă în vreme de război și pentru a ne păstra independența economică. Concurența, pe care o face străinătatea vânzând mai puțin pentru moment, este în vederea desființării industriei noastre, pentru că apoi să ne vândă mai scump. Producția noastră industrială, agricolă ne va ajuta și în formarea unui capital național, care ne va apăra de subjugarea economică a capitalului străin, care poate transforma o țară în colonie. Primim capitalul străin la noi în țară, dar în condițiuni favorabile de colaborare. Pilda o luăm din politica noastră dinaintea de război și din procedul țărilor mari.

Comerțul exterior. Comparând anual exportul nostru față de import, constatăm o balanță nefavorabilă. Am importat mai mult decât am exportat. Situația se explică prin nevoile refacerii noastre. În viitor trebuie să schimbăm procedul. Mai ales față de datoriile ce avem de plătit în străinătate anual nu ne vom păstra independența economică și stabilizarea leului, decât prin intensificarea exportului și prin micșorarea importului mulțumindu-ne în bună parte cu produsele industriei noastre. O deosebită atenție trebuie dată tarifelor vamale și convențiilor comerciale cu străinătatea asigurând debușuri de desfacere produselor noastre.

Transportul pe C. F. R. După război, o preocupare de competență a politicii noastre a fost și refacerea căilor de comunicație. Chiar din împrumutul de stabilizare al leului s'a întrebuițat o parte în acest scop. Produsele teritoriilor eliberate, cari înainte de război se îndreptau spre Odesa și Adriatică, după război se îndreptă spre Dunăre și Marea Neagră, prin urmare refacerea acestor linii se impunea imperios. Astăzi căile ferate funcționează destul de bine, iar veniturile lor sunt în creștere.

Mișcarea capitalurilor. Capitalurile, rezervele băncilor și societăților anonime sunt în creștere. Dela 186 milioane dolari înainte de război, astăzi însumează 333 milioane dolari.

Depozitele la Casa de Depunere sunt și ele în creștere. În 1924 ele însumau peste 2 miliarde lei, iar în efecte peste 4 miliarde, în 1927 ele însumează aproape 5 miliarde și jumătate lei numerar, iar în efecte aproape 5 miliarde.

Economile individuale dela 295 milioane lei în 1913 s'au urcat la 62 miliarde lei în 1927.

Valorile la Bursa din București, iar au fost în creștere dela 1922—1928, tot astfel și tranzacțiunile de bursă.

Construcțiunile de imobile dela valoarea de 5 miliarde din 1922 au ajuns în 1925 la 15 miliarde.

Recapitulare și observațiuni

Din cele expuse mai sus, reiese până la evidență că între anii 1922—1928 țara a făcut mare progres. Dela 1929 cu toată recolta bună țara trece printr'o

criză acută, de aci și accentuarea șomajului. *Cauzele interne ale crizei* sunt: neadaptarea leului stabilizat la situația generală economică, cheltuielile mari ale banului public, lipsa creditului, dobânzile mari, recolta rea din 1928, impozitele urcate, lipsa de încredere în noi, nesiguranța în plasarea capitalurilor. *Cauzele externe ale crizei*: împiedicarea în exportul produselor noastre, situația rea a creditelor. *Remediul* pentru înlesnirea exportului — chestie de armonie a intereselor și de pace mondială — stă în propunerea formării Statelor Unite ale Europei, în blocul țărilor agricole, în armistițiul vamal între state, în tratatele bilaterale între state întemeiate pe reciprocitate; iar pentru îndreptarea creditului s'a propus ca băncile cu disponibilități mari de capitaluri să investească aceste disponibilități în țările fără capitaluri. Aceste disponibilități vor stimula producția contribuind la eficientizarea vieții și la buna stare mondială.

Concluzie

Studiul pe care Lam înfățișat în rândurile de mai sus, este un model de documentare științifică și adâncă înțelegere a chestiunilor economice și financiare. Autorul își sprijinește fiecare afirmație pe date statistice, fiecare idee este expresia unei gândiri mature. Acest studiu este o admirabilă orientare în cele mai esențiale probleme, ce s'au înfățișat în politica noastră dela război încoace; din el se desprinde cu vigoare convingerea că politica adevărată este apanajul exclusiv al oamenilor pregătiți și cu o adevărată cinste atât de ordin moral cât și intelectual, iar nepregătirea și reaua credință — mai mult ca în oricare altă preocupare — duc sigur o țară la nenorocire. Clasicii vechi spuneau că politica este o știință regală înțelegând prin aceasta că politica este o preocupare superioară. Odată cu această convingere se desprinde însă și un robust optimism cu privire la viitorul țării noastre. Acest studiu poate fi călduros recomandat ca un mijloc excelent de educație și instrucție civică.

P. VASILESCU,

Profesor-Agregat la Facultatea din Cernăuți.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI COVURLUI SECȚIA II

Audiența dela 27 Mai 1930

Președenția D-lui AL. CONSTANTINESCU, Președinte

Stamatița D. Vasiliu cu Aurel Vidrașcu

Sentiința Civilă No. 254

Acțiune în plata chiriei și reziliere. Respingerea acțiunii. Poprire făcută de terți în mâna chiriașului.

Poprirea împiedică pe debitorul poprit să determine anterior validării, cuantumul creanței sale față de terțul poprit, ea rămânând a fi soluționată cu ocazia fațerei tabloului de distribuție.

S'a luat în cercetare acțiunea civilă intentată conform legii proprietarilor de către Stamatița D. Vasiliu din Galați, prin petiția înreg. la No. 10514 din 930 în contra lui Aurel Vidrașcu din Galați, pentru reziliere de contract și plată de chirie.

Tribunalul,

Asupra incidentului de strămutarea procesului de a se judeca la Tribunalul cel mai apropiat.

Având în vedere că pârâtul ridică această excepțiune bazat pe faptul că face parte din Corpul Magistraților acestui Tribunal și în virtutea art. 128 legea de organizare a magistraturii.

Considerând că prin acest articol se interzice membrilor ordinului judecătoresc sau din serviciile auxiliare de a apăra oral sau în scris părțile dintr'un proces, nici a da

consultațiuni, deasemenea și nu pot fi nici experți și nici arbitri.

Când însă ei personal au proces, sau soțiile lor, sau minorii ori interzișii de sub a lor tutelă, își pot pleda cauzele, în aceste cazuri însă, cauza nu se va judeca de Tribunalul sau Curtea din care fac ei parte, ci va trece la instanța de același grad cea mai apropiată, afară dacă partea adversă va primi a se judeca la același Tribunal sau Curte de Apel.

Că pârâtul interpretând această din urmă frază ca o dispozițiune de favoare pentru magistratul care are un proces la instanța din care face parte, cere strămutarea cauzei sale.

Considerând că acțiunea pusă în mișcare, principial, negreșit că trebuie introdusă la instanța legală, iar cel pe care legea voește să-l protejeze, să-i dea o dispoziție de favoare, nu este magistratul, care este parte în proces, cum argumentează pârâtul, ci este adversarul său, care poate să nu accepte să se judece la instanța la care regulat fusese introdusă acțiunea. Că cuvântul de „a primi“ din ultima frază, deci nu trebuie înțeles că magistratul trebuie să-i ofere. Adică de el să depindă la ce instanță să primească să se judece adversarul, ci că oferta, adică indicația de a se judeca la o instanță sau alta, i-o face principiul de drept procedural, ca o excepție dela regula comună creată pentru cealaltă parte, poate să accepte sau nu, să se judece la instanța din care magistratul, cu care se judecă, face parte.

Pentru aceste motive, Trib. respinge cererea de strămutarea procesului.

In fond:

Tribunalul,

Asupra acțiunii înreg. sub No. 10514 din 930 făcută conform legii proprietarilor de către Stamatița Vasiliu, din Galați contra lui Aurel Vidrașcu, magistrat, tot din Galați, pentru plată de chirie și reziliere de contract.

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar.

Având în vedere că din acestea se stabilește în fapt că pârâtul Aurel Vidrașcu cu contractul de închiriere vizat la No. 5026 din 2 Aprilie 1928, ține cu chirie dela reclamanta imobilul din str. Virgil Poenaru No. 10, proprietatea acesteia. Durata contractului e de trei ani, cu începere dela 23 Aprilie 1928 și chiria de 140.000 lei anual, plătitibilă cu anticipație în două rate egale semestriale, la 1 Aprilie și una la Octombrie a fiecărui an.

La 21 Decembrie 1929, se înființează de către Portăreii acestui Tribunal în mâinele pârâtului o poprire la stăruința lui Sterea Ionescu, pe chiria ce are de plătit proprietarei până la concurența sumei de 88.000 lei. La 11 Aprilie se înființează încă o poprire de Percepția III din Galați, pentru suma de 26.797 lei și la Aprilie o a treia poprire de către Comisarul de urmărire din Chestura acestui oraș până la concurența sumei de 8000 lei, la stăruința lui Hasan Mustafa Bey. Deci înainte de a deveni exigibilă chiria de 70.000 lei ce datoră pârâtul proprietarei sale la 1 Aprilie 1930, este lovită în mâinele sale de indisponibilitate de prima poprire, după care ulterior zilei de 1 Aprilie iau ființă și celelalte două din urmă, fapt pe care pârâtul îl face cunoscut reclamantei atât verbal cât și în scris prin notificarea No. 3089 și 3088 din 19 Mai 1930 și din această cauză legală pârâtul cere pe de o parte a i se indică autoritatea la care să depună suma ce datorește, iar pe de altă parte respingerea acțiunii.

Având în vedere că reclamanta în ceia ce privește rezilierea contractului, lasă la aprecierea Tribunalului; în ceia ce privește însă titlul ce voește să obție de plata chiriei, stăruie să i se admită acțiunea, căci în caz de desființarea popririlor să poată executa imediat pe pârât, pentru a nu putea fi obligată, abia atunci, când poate va fi prea târziu, să-și valorifice drepturile sale pe calea justiției.

Considerând că prin art. 458 pr. civ. se permite și se în-

dică norma de a se popri sau sechestră în mâinile unei terțe persoane sumele ce se datoresc unei alte persoane, debitor al celui care cere poprirea, iar prin art. 1098 c. civ. se dispune că sumele poprite nu se pot elibera de cel poprit creditorului său, întrucât cel care a înființat poprirea, în urma validării în virtutea dreptului ce capătă, poate să-l silească să plătească din nou.

Că așa dar odată o poprire înființată pune pe terțul popritfață de creditorul său, care se vede neachitat, în situațiunea legală de a nu opera contra sa nici pactul comisoriu expres dintr'un contract ce are cu acesta, așa că în speță pârâțul, care recunoaște datoria, adică chiria ce are de plătit neavând nici o culpă, cererea de a i se rezilia contractul de locație, urmează a se respinge ca nefondată.

Că deși se stabilește aceasta și se recunoaște chiar de proprietara reclamantă că nu-l putem obliga pe pârât să-i achite acum chiria ce-i datorește, totuși d-sa cere să i se admită acțiunea pentru a stabili principial și a avea un titlu imediat executor în caz când popririle s'ar ridica.

Considerând că pârâțul nu numai că nu recunoaște că nu a plătit chiria, făcând rezerve în ceia ce privește quantumul, dar cere să i se indice autoritatea la care să depună suma datorită.

Că făcându-se mențiune despre aceasta, în caz când popririle s'ar valida, iar din suma poprită ar rămâne disponibilă o parte, reclamanta se va putea înscri la tabloul de distribuție, putând să ridice acest rest numai pe baza contractului de locațiune dintre părți și a recunoașterii pârâțului, deci în această ipoteză sentință nu trebuie. Că dacă se vor ridica popririle evident venim la situația normală, căci obstacolul care a provocat neexecutarea obligației de plată s'a înlăturat și în acest caz suma datorată rămasă asupra pârâțului se presupune că acesta o va achita imediat reclamantei; însă această prezumție voește reclamanta să fie o certitudine având de bază nu numai contractul de locațiune, cu gajul ce-l formează mobila din casă, dar chiar o hotărâre judecătorească, ceia ce nu se poate pe baza celor arătate mai sus, pentru că în felul acesta, bazați pe anumite temeri și evenimente incerte cu caracter fortuit, s'ar obține sentința numai de principiu, fără utilitate practică și fără o nevoie serioasă.

Că pentru a înlătura această temere de neexecutare din partea pârâțului, s'a pus din oficiu întrebarea, dacă nu ar acceptat să se depună chiria prin consemnarea la Tribunal, ceia ce pârâțul a înțeles să o facă, numai însă să indicăm la ce autoritate să o depue, chestiune pe care reclamanta nu a acceptat-o, nu a susținut-o și nu a cerut-o.

Că așa fiind, acțiunea în întregime este nefondată, urmând a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive redactate de d-l Președinte Al. Constantinescu, în virtutea legii respingem ca nefondată acțiunea civilă intentată conform legii proprietarilor de către Stamatia D. Vasiliu din Galați, prin petiția înreg. la No. 10.514 din 930, în contra lui Aurel Vidrașcu din Galați, pentru reziliere de contract și plată de chirie.

(ss) Al. Constantinescu.

Grefier, (ss) D. G. Dimitriu.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI SECȚIA II

Audiența dela 26 Iunie 1930

Președinția D-lui I. PARVULESCU, Președinte

Decizia civilă No. 131

Poprire. Efecte față de poprit. Validare. Novațiune.

Procesul verbal de poprire neavând ca efect o novațiune, face ca debitorul poprit să-și poată valorifica ori când până la validare dreptul său față de terțul poprit. pe calea unei acțiuni.

Curtea,

Asupra apelului făcut de reclamanta Stamatia D. Vasiliu, văduvă, din Galați, cu domiciliul ales la d-l avocat G. Simionescu, str. Maior Fotea No. 16, împotriva sentinței civile No. 254 din 27 Mai 1930, a Tribunalului Covurului s. II, prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea pornită contra intimatului Aurel Vidrașcu din Galați, str. Virgil Poenaru No. 12, pentru plata de chirie și reziliere de contract.

Având în vedere concluziunile puse de părți, actele și lucrările dosarului, din cari în fapt rezultă că intimatul cu contractul de închiriere vizat la No. 3026 din 928, ține cu chirie dela reclamantă imobilul din Galați, str. Virgil Poenaru No. 12, cu preț de 140.000 lei anual, plătit la 1 Aprilie și 1 Octombrie al fiecărui an și că la 21 Decembrie 1929 se înființează de către Portăreii Trib. Covurului, o poprire în mâinile intimatului, până la concurența sumei de 88.000 lei ce apelanta datorează către Stere Ionescu, — mai în urmă încă alte două, pe diferite sume, și despre cari popriți intimatul notifică apelantei la 19 Mai 1930, — când apelanta-reclamantă cu petițiunea înreg. la No. 10.514, cere Tribunalului rezilierea contractului pe data Sf. Dumitru 1930 și în același timp plata sumei de 70.000 lei rata de chirie până la această dată.

Având în vedere că Trib. Covurului s. II, prin sentința supusă apelului de față, respinge acțiunea pe motiv că intimatul nu este în culpă, din moment ce există o poprire înființată și intimatul recunoscând creanța, apelanta își poate valorifica dreptul său pe baza contractului de închiriere, cu ocaziunea facerii tabloului de distribuție.

Având în vedere că în fața Curții, s'a pus în discuțiune în prim loc chestiunea dacă o poprire înființată se poate opune unui creditor de a-și valorifica dreptul său pe calea acțiunii, pentru a obține o sentință declarativă a dreptului său și în al doilea loc, dacă poprirea înființată poate fi o scuză pentru debitorul creditorului reclamant, de a nu-și fi executat obligațiunea de plată la termen.

Considerând că procesul verbal de poprire, nu are ca efect o novațiune legală în favoarea creditorului popritor, debitorul poprit conservând în patrimoniul său creanța poprită, el poate oricând până la validarea poprirei rămasă definitivă să valorifice acest drept pe calea unei acțiuni.

Considerând însă că principalul efect al poprirei, precum reese din art. 1099 c. civ. este de a isbi de indisponibilitate suma poprită, astfel că pe de o parte cel de al treilea, din momentul ce i s'a notificat procesul verbal de poprire, devine răspnzător către creditorii popritori de orice plată ar face în prejudiciul drepturilor lor, iar de altă parte debitorul urmărit nu mai poate dispune de suma poprită, fie printr'o ceziune, fie altfel.

Că deci, în speță, intimatul, în mâna cărui s'a făcut popririle mai sus menționate, neputând să plătească pe reclamantă, căci s'ar fi expus să plătească încă odată pe creditorii popritori, în aceste împrejurări nu i se poate face o culpă că nu a plătit la termen chiria pe 1 Aprilie—1 Octombrie 1930.

Că, totuși, pentru a nu da prilej unui debitor care pentru diferite motive ar refuza plata, inventând creditorii popritori, — pentru a fi considerat achitat de obligațiunea sa către creditorul său, el urmează să depună sumele datorate.

Că, în speță, intimatul atât la prima instanță, cât și în apel, s'a oferit a consemna suma, — rămânând ca să fie stabilit quantumul chiriei, de instanța sesizată cu această chestiune, — cerând să i se indice autoritatea la care s'o depună.

Că astfel fiind, apelul și acțiunea de față urmează să fie admise în parte.

Pentru aceste motive Curtea admite în parte apelul făcut de Stamatia D. Vasiliu, văduvă din Galați, cu domiciliul ales la d-l avocat G. Simionescu, str. Maior Fotea No. 16,

împotriva sentinței civile No. 254 din 27 Mai 1930, a Trib. Covurlui s. II, pe care o reformează în parte.

Admite în parte și acțiunea numitei apelante pornită cu petițiunea înreg. la No. 10.514 din 1930 și

Obligă pe intimatul Aurel Vidrașcu din Galați, str. Virgil Poenaru No. 12, ca în termen de zece zile de azi să consemneze suma de șaptezeci mii lei drept chirie pe timp dela 23 Aprilie — Octombrie 1930, depunând recipisa în conservarea Grefei Tribunalului, — cu mențiunea popririlor înființate pe această sumă.

(ss) I. Pârvolescu, I. Șerbănescu, C. Ștefănescu.

Grefier, Diaconescu Fănel.

I.

NOTA. Speța este următoarea: un conflict între proprietară și chiriaș pentru plată de chirie. Fiind în discuțiune cuantumul chiriei, proprietara chiamă în judecată pe chiriaș pentru stabilirea ei și pentru a se obține o condamnățiune la plată. Chiriașul, căruia i se făcuse poprire pe suma datorată drept chirie, după ce face rezerve în instanța asupra cuantumului, cere respingerea acțiunii ca prematură întrucât poprirea nefiind ridicată constituie un impediment la plată.

Tribunalul, luînd act de cererea proprietarei de a stabili principial chiria — adică de a fixa cuantumul ei — și de a da o hotărâre care să-i serve ca titlu executor necesar în urmărirea condamnățiunii, respinge totuși acțiunea ca nefondată pe următoarele considerațiuni:

1. Luîndu-se act de recunoașterea chiriașului că nu a plătit chirie — cu rezerva făcută în privința cuantumului, — în caz de validarea poprirei, proprietara se va în serie la tabloul de distribuție, putând să ridice restul din suma poprită numai pe baza contractului de închiriere. Deci sentința nu trebuie; 2) Dacă poprirea nu se validează, obstacolul încetează și în acest caz există prezumție că chiriașul va datora suma datorată; certitudinea achitării nu o poate obține acum proprietara prin obținerea vreunei hotărâri, pentru că s'ar obține pe anume temeri și evenimente incerte cu caracter fortuit, sentințe de principiu, fără utilitate practică și fără o nevoie serioasă.

Învățăm din aceste considerente și din această soluțiune, următoarele principii de drept:

a) Poprirea ridică debitorului poprit posibilitatea de a stabili judecătorește creanța sa față de terțul poprit, anterior validării; cu atât mai mult îi ridică dreptul de a obține condamnățiunea sau urmărirea.

b) Cuantumul creanței debitorului poprit față de terțul poprit, în caz de validare, se va rezolva la formarea tabloului de distribuție sau cel mai de vreme în instanța de validare cu ocazia răfuelii dintre creditorul poprit și terțul poprit. Dacă validarea întârzie, creanța rămâne totdeauna incertă și în caz de insolabilitate a terțului poprit, debitorul poprit rămâne dezarmat.

c) Debitorul poprit nu are nevoie de sentință pentru stabilirea dreptului său, căci în cazul special al proprietarului titlul său e suplinat de contractul de locațiune și pe baza acestui contract se poate înscrie la tabloul de distribuție.

Fixarea cuantumului chiriei pentru proprietară ar conduce la o sentință de principiu, în situațiunea unei poprirei; în favoarea ei nu militează nici utilitatea practică nici nevoia serioasă.

Adică debitorul poprit nu are nici odată nevoie — să zicem serioasă — și nici nu iar folosi un titlu de stabilirea cuantumului chiriei.

d) Stabilirea chiriei — asupra căreia chiriașul face poprire și instanța ia act — nu poate face direct între proprietar și chiriaș în cazul unei poprirei, căci conduce la o sentință de principiu, ea urmând a se face numai în instanța de validare și la cererea creditorului poprit.

e) Mijlocul cel mai ușor de a împiedica pe proprietar să-și stabilească chiria, este înființarea unei poprirei, sugerată pentru cazurile de rea credință, de chiriaș.

Curtea de Apel, ne învață din contră: 1) până la validare, debitorul poprit poate să-și valorifice acest drept, ori când pe calea unei acțiuni: „Considerând că procesul verbal de poprire, nu are ca efect o novațiune legală în favoarea creditorului poprit, debitorul poprit conservând în patrimoniul său creanța poprită, el poate ori când până la validarea poprirei să valorifice acest drept pe calea unei acțiuni“ și 2) că debitorul poprit poate obliga pe terțul poprit să depună suma în prealabil stabilită. Că totuși pentru a nu da prilej unui debitor care pentru diferite motive ar refuza plata inventând creditori popritori pentru a fi considerat achitat de obligațiunea sa către creditorul său, el urmează să depună sumele necesare“.

Rezultatul primelor învățăături și contrastul cu cele din urmă, ne permite să adăugăm prea puțin, totul ne conduce să nu împărțăm că stabilirea chiriei este o chestiune de principiu și că o sentință nu se dă decât atunci când o nevoie serioasă sau utilitatea practică ar reclama-o.

Avem impresiunea că este o glumă din partea debitorului chemat în o instanță pentru stabilirea datoriei să spună ca singură apărare, că face rezerve asupra „cuantumului“ și că diferendul rămâne nesoluționat atunci când instanța luînd act de această rezervă strămută stabilirea creanței din instanța angajată de debitorul poprit, la instanța de validare ce o va provoca ulterior — dacă se va întâmpla — un creditor al debitorului poprit.

Găsim soluțiunea primei instanțe susceptibilă de a suporta — chiar în afară de rezultatele pe care le consacără — obiecțiuni ce interesează mai mult motivele ce au determinat-o.

Astfel, se poate spune că:

a) S'a schimbat natura instanței transformându-se o instanță de drept comun, în o instanță de urmărire.

În loc să se examineze *existența dreptului și întinderea lui* s'a examinat impedimente pentru o plată efectivă, adică chestiuni ce interesează numai urmărirea.

b) S'a uitat scopul reclamațiunii și a obiectului procesului, s'a crezut că soluțiunea urmărită de reclamantă era plata efectivă, pe când în realitate era numai condamnățiunea la plată.

O plată efectivă este rezultatul urmăririi care presupune un titlu anterior de condamnățiune iar obținerea acestui titlu este chiar scopul procesului intentat.

c) S'a făcut și omisiune esențială. Omisiunea este de așa natură întru cât s'a eliminat din discuțiune însăși conflictul juridic dedus judecății, ceea ce ar putea să echivaleze cu o nesoluționare a diferendului.

Reclamanta a cerut o condamnățiune la plată, ceea ce implică: *Constatarea existenței dreptului și întinderea lui*. Acest examen, presupune o pronunțare a instanței asupra:

1. naturei dreptului;
2. faptului juridic ce dă naștere dreptului;
3. Obiectul dreptului;

4. Subiectul dreptului.

Nimic însă din toate acesta; pentru Tribunal nu există conflict de drept — există numai impediment de plată. Reclamațiunea rămâne fără răspuns și soluțiunea e străină cauzei, căci se razimă pe o obiecțiune a părătului (poprirea) ce nu are nici o legătură cu existența și întinderea dreptului. Chiar în ipoteza când impedimentul la urmărire, putea avea repercursiuni asupra fondului și deci putea fi analizat și admis, — și încă instanța era obligată să măsoare consecințele poprirei în raport cu existența și limitele dreptului. Dacă condamnățiunea părea imposibilă în concepția Tribunalului, *nimic însă nu se opunea la determinarea quantumului creanței, care formează conflictul dintre părți. Cu alte cuvinte, recunoașterea dreptului putea și trebuia să formeze o formulă de pronunțare a instanței în ipoteza când se refuză însăși condamnățiunea.*

II.

Condamnățiunea de plată se putea solicita și Tribunalul era obligat să o acorde cu toată existența popriilor.

Argumentul e simplu și categoric: Poprirea până la validare, nu deposedează pe debitorul poprit — în speță pe reclamantă — de dreptul său de creanță.

În consecință debitorul poprit:

a) Poate face orice acte de conservare în legătură cu dreptul său de creanță;

b) Poate intența acțiuni de recunoaștere;

c) Poate obține condamnățiuni de plată.

Interesul e evident:

1. Conservarea dreptului;

2. Obținerea titlului constatator de existența dreptului;

3. Îndepărtarea riscului de insolvabilitate a terțului poprit.

Doctrina și jurisprudența, în mod unanim, admit posibilitatea exercitărei actelor de conservare și intențării acțiunilor cu scop de condamnățiune din partea debitorului poprit. Astfel:

A) Pentru exercitarea actelor de conservare.

E. Garsonnet, Traité de procedure, vol. III, pag. 767, notes 4.

„Les effets de la saisie-arrêt, se bornent la...”

2. Elle n'empêche pas le saisi de prendre des mesures conservatoires, et notamment de *poursuivre* le tiers saisi, non pas pour interrompre la prescription, mais pour obtenir une consignation immédiate: en tardant à l'y contraindre, le saisi *risquerait de le laisser devenir insolvable.*

La conséquence des mesures conservatoires que le saisi peut prendre et qu'il aurait tort de négliger, c'est que le saisissant n'est pas responsable envers lui de l'insolvabilité du tiers saisi, survenu depuis la saisie-arrêt.

La fel: Bioche No. 240; Roger No. 430 și 451; D. A. No. 453 și 418.

Dalloz, Code de procedure civile pg. 922. Saisies-arrêtés No. 71.

L'opposition n'ayant pas pour effets de dépouiller le saisi de la propriété des deniers arrêtés, il demeure intéressée à veiller à la sûreté de sa créance; il a donc qualité pour faire tous les actes dont le caractère serait conservatoire“.

Pandectes Francaises, Saisie-arrêt No. 1846.

Quoi-que la saisie-arrêt enleve au saisi la libre disposition des objets saisis-arrêtés, celui-ci n'en conserve pas moins la faculté d'agir pour la conservation de ses droits“.

și la No. 1847:

„La consequence de mesures conservatoires que le saisi peut prendre, et qu'il aurait le tort de négliger, c'est que le saisissant n'est pas responsable envers lui de l'insolvabilité du tiers saisi, survenue depuis la saisie-arrêt.” (Cass. 26 Juillet 1836).

B) Pentru intentarea acțiunilor cu scop de condamnățiune sau recunoaștere.

Dalloz (Repertoire, Saisie-arrêt No. 418).

L'opposition n'ayant pas pour effet de dépouiller le saisi de la propriété des deniers arrêtés, celui-ci demeure intéressé à la sûreté de sa créance. S'il ne peut contraindre son débiteur à payer entre ses mains, il a tout au moins qualité pour requérir au besoin *jugement de condamnation* contre lui, pour pratiquer toute revendication ayant pour objet d'empêcher le détournement de son gage mobilier, et à plus forte raison de faire tous les actes dont le caractère serait purement conservatoire. Jugé, d'après ce principe, le créancier, qui a formé opposition entre les mains d'un débiteur de son débiteur, n'est nullement responsable de l'insolvabilité du tiers saisi, qui arriverait pendant le temps que dure son opposition, une saisie-arrêt n'enlevant pas au saisi la faculté d'agir pour la conservation de ses droits“.

Condamnățiunea la plată fiind deci totdeauna posibilă, instanța era obligată să o examineze; existența popriilor nu poate forma impediment pentru condamnățiune — vom vedea că nu poate forma impediment nici pentru urmărire. Și pentru orice eventualitate Tribunalul care se teme așa de mult de posibilitatea urmăririi în fapt a condamnățiunii pronunțate, putea ca odată cu soluționarea să ia act și de declararea terțului poprit că există popriri în mâinele sale. Evident că atunci condamnățiunea se găsea condiționată de această împrejurare.

Dar încă odată poprirea nu poate constitui obstacol nici pentru condamnățiunea nici pentru urmărire.

III.

Debitorul poprit — în speță reclamanta — poate chiar urmări pe terțul poprit și acesta nu poate îndepărta urmărirea sub motiv că există popriri. Debitorul încetează urmărirea, numai când terțul *dă asigurări, consemnând suma poprită în quantumul anume determinat al creanței.*

Și de sigur o urmărire este mult mai grav decât o condamnățiune judecătorească; urmărirea este exproprierea terțului poprit — condamnățiunea este obținerea titlului judecătorec constatator de existența și limitele dreptului, necesar pentru o eventuală urmărire.

Toată doctrina și jurisprudența, acord debitorului urmărit, dreptul de a urmări pe terțul poprit pentru creanța sa, în scopul consemnățiunii sumei datorite; *cu atât mai mult și implicit, acordă debitorului urmărit, dreptul de a obține prin justiție, titlul de condamnățiune la plată.*

Urmărirea din partea debitorului poprit se face nu numai cu scop de a întrerupe prescripția — căci această situațiune se găsește oarecum asigurată de textul art. 1865 cod civil — ci pentru a obține o consemnare imediată, îndepărtându-se riscul unei insolvabilități a terțului.

Este așa de adevărat acest lucru, încât jurisprudența decide, că debitorul poprit nu ar putea face responsabil pe creditorul poprit de starea de insolvabilitate în care eventual ar putea cădea terțul poprit până în momentul poprirei, căci el nu este deposedat de creanță și prin aceasta se găsește investit cu toate drepturile de conservare și urmărire.

Terțul poprit nu se poate sustrage dela actele de urmărire îndreptate contra lui de debitorul urmărit — sub pretext că sumele datorate sunt poprite — decât prin o consemnare regulată.

Astfel:

G. L. J. Carré et Chauveau Adolphe,

Lois de procédure T. IV, pg. 619 Q. 1952 bis

„La saisie-arrêt, en effet, ne paralyse point par elle même les voies d'exécution du débiteur saisi contre le tiers saisi, ainsi que cela résulte, de plusieurs arrêts que nous allons rapporter. Si cela devait être autrement, dit M. Pigeau, *un débiteur aurait un moyen indirect de retarder son paiement, en sollicitant les créanciers de ces créanciers de former opposition, et il pourrait être insolvable au moment ou ces oppositions seraient vidées.*

On prévient cette fraude en laissant à la disposition du débiteur saisi toutes les voies d'exécution, et on met le tiers saisi solvable, à l'abri de ces mêmes poursuites, en l'autorisant à consigner.

Aussi a-t-il été jugé, par la Cour de Casation, que des procédures en expropriation forcée; ne sont pas nulles sur le fondement que le débiteur était empêché de payer par une saisie-arrêt existent entre ses mains, si d'ailleurs il n'avait pas fait des offres.

Par la cour de Cassation et par la cour de Bruxelles; que la saisie-arrêt aux mains d'un débiteur n'empêche pas son créancier de pratique contre lui une saisie-execution. Enfin, par la Cour de Bruxelles, que le tiers saisi, ne peut sous pretexte de la saisie-arrêt qui le lie, se soustraire à l'emprisonnement requis par son créancier, sans consigner les sommes arrêtées dont il est débiteur.“

Garsonnet, T. III, pag. 667.

„La saisie-arrêt n'empêche pas le saisi de pour-suivre le tiers saisi“.

Dalloz, Repertoire-Saisie-Arrêt No. 419.

„Que la partie saisie peut, nonobstant la saisie-arrêt, et tant qu'un jugement n'a pas ordonné au tiers saisi de payer entre les mains du saisissant, exercer contre ce tiers saisi des poursuites pour le contraindre à payer, sauf à ce dernier à consigner, s'il ne peut faire de payement valable“.

Dalloz, Code de procédure civile art. 565.

„L'existence d'une saisie-arrêt, ne pouvant dispenser le tiers saisi de satisfaire a ses engagements, celui-ci ne peut se soustraire à des poursuites qu'en consignant ce qui l' doit“.

Le débiteur poursuivi par voie d'expropriation forcée ne peut arrêter les poursuites en excibant des saisies-arrêts formée entre ses mains, car il avait le droit de consigner“.

Pandectes Francaises, Saisie-arrêt No. 1846 și 1847.

Săndulescu Nanoveanu, pr. civilă pag. 1027.

„Poprirea nu ridică debitorului, decât dreptul de a dispune de creanță el nu este deposedat decât prin hotărârea de validare a expropriării. Astfel fiind, până atunci, e liber să facă orice act de conservățiune a drepturilor sale, astfel că nu ar putea să facă responsabil pe urmăritor de o prescripțiune împlinită în profitul celui de al treilea; sau de insolabilitatea în care ar cădea acesta, până în momentul validărei poprirei. „Debitorul urmărit, cu toată poprirea făcută debitorului său (cel de al treilea) de a plăti, poate cu toate acestea să-l urmărească și el. Cel de al treilea nu se poate sustrage dela asemenea acte îndreptate contra sa, sub pretext că sumele ce datorește sunt poprite, decât printr'o consemnare regulată“.

DIMITRIE HOZOC

Consilier la Curtea de Apel din Galați

TRIBUNALUL IAȘI S. II

Audiența de la 10 Iulie 1930

Președintele d-lui TRAIAN R. SCRIBAN Jude-Preș
Sentința Civilă No 981

Drept de trecere. Dacă proprietarul poate cere o trecere pe locul vecinului spre a-și repara zidul. Dacă acest drept poate fi acordat pe calea ordonanței prezidențiale.

Proprietarul al cărui loc este înfundat poate cere o trecere vremelnică pe locul vecinului său spre a-și repara zidul, pe baza art. 616 c. civ.

Dacă reparațiile sunt de natură urgentă, se poate, pe calea art. 66 bis, acorda dreptul de trecere.

Tribunalul,

Asupra apelului de față.

Având în vedere că, d-l Președinte al Trib. Iași, prin ordonanța no. 7120 din 930, a permis d-lui Alex. Olșanschi ca să facă reparațiuni la zidul situat în curtea apelanților, contra cărui fapt s'a făcut prezentul apel.

Considerând că, ceiace urmează a fi vidat este: 1) dacă proprietarul poate cere o trecere vremelnică pe locul vecinului său, spre a-și repara zidul și 2) dacă acest drept poate fi acordat pe calea ordonanței prezidențiale.

În dreptul roman, proprietarul, putea interzice trecerea prin curtea sa vecinului care voia să facă reparațiuni la zid, pentru că fiecare constructor era obligat să lase loc între linia separatoare și zidul locuinței spre a putea exercita trecerea.

În vechiul drept francez exista servitutea legală de „échélagé“ în baza căreia se putea trece pe proprietatea vecinului.

Codul Napoleon, n'a prevăzut această necesitate socială, din care cauză unii susțin că, pentru clădirile construite anterior acestui cod, servitutea zisă tour d'échelle există, pentru cele construite posterior nu există.

În dreptul civil actual, proprietatea a trecut dela regimul absolut, la cel social, pentru restabilirea unor norme mai morale, iar în raporturile de vecinătate, altruismul și solidarismul uman a creiat art. 588 c. civ. din cuprinsul căruia se pot trage argumente pentru existența obligațiunii proprietarului de a lăsa vecinului libera trecere pentru a-și face reparațiunile necesare.

Considerând că art. 616 c. civ. admite trecerea perpetuă pe locul cui va când proprietatea vecinului este înfundată; că, dacă codul reglementează o știrbire la infinit a dreptului de proprietate, cu atât mai mult se poate admite o trecere vremelnică de 2—3 zile, necesare unor reparațiuni, cu obligația desdăunării.

Că acest drept acordat vecinului de a-și face reparațiuni, nu constituie o servitute sui generis, ci o obligație propter rem, mutuală, impusă proprietarului din cauza deținerei bunului, iar caracterul social pe care sfârșitul veacului actual l-a imprimat proprietății, înlătură abuzul de drept rezultat din negarea sarcinei de îndatorire impusă de raporturile normale ale vecinătății.

În privința exercițiului acestui drept pe calea ordonanței prezidențiale :

Considerând că, art. 66 bis pr. civ. permite unui om ca, atunci când e vorba de un pericol pentru proprietatea sa, să obție o ordonanță prezidențială pentru a evita pierderi viitoare; că din cuprinsul procesului verbal dresat de d-l comisar, se constată că reparațiunile cerute de reclamant sunt urgente, că zidul are crăpături, iar noțiunea urgenței constituind o chestiune de fapt, președintele tribunalului a putut da o atare ordonanță, supusă apelului de azi.

Că, prin urmare, un proprietar, spre a-și repara zidul amenințat, poate, uzând de disp. art. 66 bis pr. civ., să obție o trecere vremelnică pe locul vecinului său, că deci, a-

pelul este nefondat și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte Traian R. Scriban, Trib. respinge, etc.

Președinte, Traian R. Scriban.

NOTA. — Două sunt chestiunile rezolvate de Tribunalul Iași, prin sentința dată sub prezența eminențului magistrat, d-l Traian R. Scriban.

Una e privitoare la servitutea zisă *tour d'échelle* asupra cărei chestiuni noi am dat la lumină o broșură la care trimitem pe cititorii noștri și a doua, e privitoare la chestiunea dacă pe calea ordonanței prezidențiale se poate acorda dreptul de trecere vremelnică prin imobilul vecinului numai pentru facerea reparațiilor.

O servitute este o sarcină impusă unui imobil pentru uzul altui imobil care aparține altui proprietar. Ea se constituie numai asupra unui imobil și nu ar putea fi constituită asupra unei persoane.

Servitutea este o sarcină perpetuă și nerescumpărabilă, consistând în obligația pasivă de a suferi sau a nu face. (*Aubry et Rau*, III, ed. V, p. 116).

Fondul în profitul căruia există o servitute se cheamă fond dominant.

Se cheamă servitute continuă aceea al cărui uz este continuu fără a necesita un fapt actual al omului, precum scurgerea apelor, tout à l'égout, vederea, etc. și discontinue, în caz contrar precum trecerea, luarea apei, pășunarea.

Sunt aparente acele ce sunt vizibile prin semne exterioare, uși, fereaștră, apeductul și neaparente acele ce nu se văd ca prohibirea de a zidi.

Prin *tour d'échelle* se înțelege acea servitute prin care proprietarul fondului dominant poate pune scara pe locul vecinului și ocupa terenul necesar pentru a face reparații în spre partea casei care dă spre vecin. Uneori se cheamă *tour d'échelle* spațiul lăsat pentru acest scop, de proprietarul care construiește o casă.

Aceste două cazuri diferite, constituie, una o servitute, cealaltă exercițiul dreptului de proprietate.

A se vedea asupra acestei chestiuni *Laurent*, vol. VIII, p. 150 și urm.

În dreptul vechiu exista servitutea legală de eșelaj. Romanii lăsau și dânsii spațiu între casa lor și aceea a vecinului, casele numindu-se *insulae*.

S'ar putea obiecta că prin faptul său, nimeni nu-și poate crea o servitute.

Se poate răspunde însă că întrucât codul civil nu vorbește nici de eșelaj nici de investițiune, adică de lăsarea spațiului între vecini, proprietarul poate construi până la limita proprietății sale și deci poate cere drept de trecere vremelnică, dela vecin pentru a face reparațiile necesare.

Exercițiul dreptului de proprietate e în strânsă legătură cu buna vecinătate.

Proprietatea e supusă unor anumite limite raționale, derivând din respectul datorit drepturilor altuia, în special drepturilor vecinului, care n'are loc de trecere pentru reparații.

Proprietatea nu este atât de absolută în cât să nu sufere restricțiuni. Vecinul nu se poate folosi de imobil astfel ca să aducă prejudiciu proprietății altuia, trecând peste incomoditățile ordinare oricărei vecinătăți. Contrar este expus la acțiune în daune.

Corelativul dreptului de proprietate al fiecăruia fiind dreptul vecinului de a nu fi turburat prin executarea acestui drept de proprietate, urmează că oricine ar face pe proprietatea sa o lucrare păgubitoare vecinului,

poate fi condamnat la daune interese. (*Dreptul*, p. 541 din 1906).

Proprietarul nu poate face pe locul său gropi cari ar atrage dărîmarea casei vecinului, nu poate trimite fumul, praful sau mirosuri grele, dela vreo uzină, grajd, nu poate face casă de toleranță. (*Laurent*, VI, 138; *Demolombe*, XII, 658; *Aubry et Rau*, II, ed. V, 302).

Fiecare răspunde pentru exercițiul abuziv al dreptului ce-l are și pentru prejudiciul ce-l cauzează. (B. Cas. p. 763. 1892).

Autorii contemporani discută mult în jurul teoriei abuzului de drept pentru a stabili dacă exercițiul unui drept poate constitui o culpă.

Proprietarul al cărui loc este înfundat are drept de trecere pe locul vecinului pe partea cea mai scurtă și plătind despăgubire (art. 616 c. civ.)

Posesorul unei servituți de trecere bazată pe un titlu, precum un act de partaj intervenit între autorii părților, este în drept a intenta acțiunea în complângere, dacă e turburat în posesiunea sa; judecătorul trebuie să se raporteze la posesiune și fără a judeca asupra petitorului, dacă turburarea există în realitate.

El nu se poate declara incompetent sub pretext că titlul nu prevede partea de trecere. (Cas. fr. 20 Dec. 1927. *Rec. Somm.*, 4. 1928).

Dreptul de trecere prevăzut de art. 616 c. civ. fiind pentru exploatarea fondului, trebuie să se considere ca înfundat nu numai locul care n'are nici o eșire la calea publică, dar și chiar acelea cari nu au decât o eșire insuficientă, iar chestiunea de a se ști dacă un teren are sau nu o eșire suficientă, aparține judecătorilor fondului, fără ca deciziunea lor în această privință să poată fi supusă cenzurei Curței de Casație. (B. Cas. p. 346, 1913).

Dreptul de trecere fiind o servitute necontinuuă nu poate fi dovedit prin prescripție, nici prin destinația proprietarului. Totuși, după unii, drumul de trecere deschis de cineva prin destinațiunea proprietarului pe proprietatea sa, ține loc de titlu pentru moștenitorii săi, unul din ei neputând să-l închidă, fără consimțământul celorlalți.

Servitutea de trecere fiind o servitute necontinuuă, ca una ce are nevoie de faptul actual al omului, nu poate fi stabilită prin prescripție, ci numai prin titlu, sau prin mărturisire, jurământ, și chiar martori și prezumțiuni dacă există început de probă scrisă. (*Curierul Judiciar* 61. 1903; *Huc*, IV, 427; *D. Alexandresco*, III, p. 140, VII, 250; *Dreptul*, 52. 1913).

Servitutea de trecere începută sub codul Calimach, poate fi dovedită cu martori. (*Dreptul*, 52. 1913; art. 1911 cod. civil).

În ce privește calea ordonanței prezidențiale, președintele tribunalului poate, după procedura revizuită la 1900, să dea ordonanțe provizorii, oricâteori este vorba de păstrarea unui drept care s'ar periclita prin întârziere.

Se cheamă *référé* pentru că reclamantul face prezidentului prin cererea sa un fel de raport, de expunere a dificultăților ce întâmpină. (*Garsonnet*).

Ordonanțele trebuiesc motivate pentru a se putea controla în apel și recurs.

Ordonanțele sunt executorii prin ele înseși.

Tribunalul de notariat este competent în materiile de competență specială a acestui tribunal.

Prezidentul tribunalului comercial este asemenea competent a da ordonanță prezidențială în materie de drept comercial. (V. „Sentința” din Ploesti no. 14. 1920 cu studiul d-lui N. M. Pârvulescu).

Prezidentul Curții de apel la noi e competente să dea ordonanță prezidențială în materie de référé.

În practică se ivesc rar asemenea cazuri. În general se întâmplă mai des când e vorba de înlăturarea piedicilor ivite cu prilejul executării. (G. Mironescu, p. 66; V. Tătaru no. 98, „Sentința“, Prahova, 14. 1920).

Judecătorul de ocol nu are drept să dea ordonanțe întrucât legea nu vorbește decât de prezidentul tribunalului și al Curții. (*Dreptul*, 7. 1919; *Tribuna Juridică*, 32. 1919).

Judecătorul de ocol este incompetent. (*Dreptul*, 7. 1919; *Curierul Judiciar*, 32. 1919).

În Franța, chestiunea e controversată. La noi aproape unanimitatea doctrinei și jurisprudenței se pronunță pentru incompetența judelei de ocol în materie de ordonanțe prezidențiale. (*Pand. rom.* 1. 1921. I. 46; *Dreptul*, 59. 1901; G. Mironescu, p. 55; G. Botez, p. 233; *Cas. I, Pand. Rom.* 1. 1921, p. 45).

Se decide că chiar în afacerile de competența judelei de ocol se poate da ordonanță prezidențială, când afacerea principală e venită în apel.

Ordonanțele prezidențiale nu pot fi executate fără o somație prealabilă. (*Cas. II, Pand. Rom.* 6. 1922, III, 93).

Apel la completul Tribunalului

Apelul se îndreaptă la tribunalul sau Curtea din care prezidentul care a încuviințat ordonanța face parte (art. 66 bis pr. civ.; *Curierul Judiciar*, 45. 66, 71. 901).

Termenul de apel este 5 zile dela comunicare.

Contra ordonanțelor recursul e admisibil în 5 zile dela comunicarea ordonanței

Quid contra sentințelor date asupra ordonanței?

Chestiunea e discutată. Înalta Curte s'a pronunțat pentru admisibilitatea recursului și contra sentinței, nu numai contra ordonanței.

Recursul contra sentinței în apel e admisibil conform art. 66 bis și 38 legea C. de Cas. (*Pand. Rom.* 1. 1921, I, p. 28, cu nota contrară a d-lui N. M. Pârvulescu).

Este de principiu că hotărârile date în ultima instanță sunt susceptibile de recurs. (*Cas. I, 149. 1919; Curierul Judiciar*, 27. 1919; *Contra: Curierul Judiciar*, 31. 1919).

Cererea de recurs se poate face deadreptul contra ordonanțelor fără a se face mai întâi apel. (*Curierul Judiciar*, 1. 1921).

După unii, recursul în materie de référé nu e admisibil contra hotărârilor pronunțate în instanța de apel decât în cazurile prevăzute de art. 31 și 32 l. C. de Cas. (N. M. Pârvulescu, *Pand. Rom.* 1. 1921, I. 31).

Atât pentru apel cât și pentru recurs termenul e de 5 zile dela comunicare. (*Curierul Judiciar*, 1. 1921).

Dacă există sau nu urgență, aceasta este o chestiune de fapt de suverană apreciere a instanțelor de fond. (*Bul. Cas.* p. 1535. 1913).

În speță, Tribunalul a considerat că reparațiile erau de natură urgentă și deci se putea pe calea art. 66 bis pr. civ. acordă dreptul de trecere.

Altfel ar fi să se reducă la foarte puține cazuri sfera de aplicațiune a art. 66 bis. creeată tocmai spre a suplini formalitățile greoaie ale procedurii.

Celeritatea fiind de esență, excepțiunile dilatorii ca interogator, martori, nu sunt admisibile. (*Pand. Rom.*, 2. 1922, p. II, pag. 256).

S'a decis că se poate expulza pe cale de ordonanță un chiriaș care a transformat localul de cafenea în local de variété și camere de rendez-vous. (*Curierul Judiciar*, 14. 15. 1919).

Transportarea garniturerii de tretrat pentru a începe treeratul recoltei reclamantului nu e de natură urgentă. (*Dreptul*, 40. 1920).

Înalta Curte a făcut cea mai largă aplicare a art. 66 bis când a statuat că instanța de référé poate examina chiar fondul pricinei spre a aprecia care din părțile litigante are în favoarea sa aparențele unei situații juridice legale. (*Curierul Judiciar*, 26. 1921).

Dreptul de abitație poate face obiectul unui référé? Chestiunea e controversată. Înalta Curte a admis că dreptul de abitație al văduvei poate fi rezolvat pe cale de référé. (*Pand. Rom.* 1. 1921, I, 26 cu nota d-lui G. Plastara, *Debeleyne*, I, 389).

Ridicarea sigiliilor se poate ordona pe cale de référé. Somația făcută de cel ce a obținut ordonanța de a se înfățișa la ridicarea sigiliilor, constitue o achiesare care-i ridică dreptul de a mai face apel celui ce a făcut somația. (*Pand. Rom.* 1. 1921. IV, 12).

Chestiunea dacă la executarea ordonanței prezidențiale se poate face sau un contestație este discutată. Încuviințarea prezidentului având un caracter vremelnic și fiind executorie prin sine însăși, majoritatea doctrinei și jurisprudenței nu admite această cale de reformare.

Ambele chestiuni au fost juridic soluționate și frumos motivate de studiosul magistrat ieșan.

Nu ne putem exprima în deajuns mirarea noastră, cu această ocaziune, cum până acum, eruditul redactor al sentinței, ce adnotăm, și a cărui prodigioasă activitate pe tărâmul literaturii noastre juridice, ne umple de uimire, nu ocupă încă un fotoliu de consilier, alături de colegii săi mai tineri, valorosi desigur, dar anonimi, al căror nume, deși urmăresc cu interes cele ce se scrie prin revistele și publicațiile noastre, nu l'am prea întâlnit, nici pe coperta vreunei cărți, nici în josul vreunei sentințe sau articol din arida noastră știință.

N. JAC. CONSTANTINESCU,

Președinte la Curtea de Apel din București

Va apare la 20 Octombrie cor. în Editura *Curierul Judiciar*, LEGEA TITLURILOR LA PURTĂTOR, PIERDUTE, FURATE, DISTRUSE, ETC., adnotată cu doctrina și jurisprudența până la zi, de *Traian Alexandrescu*, Pro-Decan al Baroului de Ilfov, Directorul contenciosului la Banca Țarei Românești. Studiu teoretic și practic pentru uzul avocaților, magistraților, societăților, băncilor și agenților de schimb.

CUPRINZÂND :

Formularele necesare în practică pentru obținerea duplicatelor. — Formularele pentru valabila constituire a gajurilor de titluri. — Instrucțiuni practice și doctrinale pentru constituirea gajurilor de titluri. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra acțiunii în revendicare. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra responsabilității băncilor și agenților de schimb. — Textul legii titlurilor la purtător, pierdute, furate, distruse, etc. din 15 Noembrie 1918. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale sustrate, pierdute sau distruse din cauza războiului. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale evacuate în Rusia. — Textul regulamentului din 7 Februarie 1906 pentru tragerile la sorți a titlurilor ce se amortizează din datoria publică. — Textul legii din 14 Oct. 1920 pentru eliberarea de certificate în locul titlurilor, obligațiunilor și acțiunilor evacuate din cauza războiului.

Vol. format mare cuprinde 280 pag.